

สรุปข่าวประจำวัน ที่ 28 มกราคม – 3 กุมภาพันธ์ 2569

“พาณิชย์” นำทีมผู้ส่งออกพบปะหน่วยงานรัฐ-เอกชนฮ่องกง ดันซื้อข้าวไทยต่อเนื่อง

กรมการค้าต่างประเทศนำคณะผู้บริหาร EXIM Bank และผู้ส่งออกข้าวไทย เดินทางเยือนฮ่องกง พบหารือหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าสินค้าข้าว เพื่อกระชับความสัมพันธ์ทางการค้า และสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพ มาตรฐานข้าวไทย และผลักดันให้ไทยยังคงเป็นผู้ส่งออกอันดับ 1 ในฮ่องกงต่อไป

นางอารดา เฟื่องทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 18–20 ม.ค. 2569 ที่ผ่านมา ได้นำนายชัชชัย รัตนบุญนิธิ กรรมการผู้จัดการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM Bank) ร.ต.ท.เจริญ เหล่าธรรมทัศน์ นายสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกิตติตติศักดิ์ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย และผู้ส่งออกข้าวไทย จำนวน 8 บริษัท เดินทางเยือนเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของข้าวไทย โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิไทย เพื่อพบปะหารือและกระชับความสัมพันธ์ทางการค้ากับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนของฮ่องกงที่มีบทบาทสำคัญต่อการค้าข้าวระหว่างไทยกับฮ่องกง รวมทั้งรักษาและขยายตลาดส่งออกข้าวไทยไปฮ่องกง

ทั้งนี้ กรมได้เข้าพบกับอธิบดีกรมการค้าและอุตสาหกรรมของฮ่องกง (TID) ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐที่กำกับดูแลด้านการนำเข้า-ส่งออกสินค้า เพื่อหารือความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อาทิ การค้าภายใต้สถานการณ์โลกที่มีความผันผวนสูง การสำรวจข้าวสำหรับกรณีฉุกเฉิน หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) ในกรอบทวิภาคีและพหุภาคี

“อธิบดีกรมการค้าและอุตสาหกรรมของฮ่องกง ได้ยืนยันว่า ข้าวไทยครองส่วนแบ่งตลาดข้าวฮ่องกงเป็นอันดับ 1 มายาวนานกว่า 30 ปี โดยที่ผู้นำเข้าข้าวฮ่องกงและผู้ส่งออกข้าวไทยมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น ทำให้การนำเข้าข้าวไทยมาฮ่องกงเป็นไปอย่างราบรื่น และพร้อมที่จะร่วมมือกับกรม เพื่อให้การค้าระหว่างฮ่องกงและไทยแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น” นางอารดากล่าว

นางอารดากล่าวว่า กรมยังได้นำคณะไปเยี่ยมชมโกดังเก็บสินค้าข้าวของบริษัท China Merchants Godown, Wharf & Transportation จำกัด ซึ่งเป็นคลังเก็บข้าวสารขนาดใหญ่ที่สุดของฮ่องกง มีปริมาณข้าวสารในคลังคิดเป็นร้อยละ 50 ของปริมาณข้าวทั้งหมดของฮ่องกง โดยคลังเก็บข้าวสารดังกล่าว มีการควบคุมอุณหภูมิและความชื้นเพื่อรักษาคุณภาพข้าวก่อนส่งถึงมือผู้บริโภค และได้พบหารือกับสมาคมผู้นำเข้าข้าวฮ่องกงเพื่อแลกเปลี่ยนสถานการณ์การค้าข้าว ซึ่งสมาคมผู้นำเข้าข้าวฮ่องกงเป็นพันธมิตรทางการค้าข้าวที่ดีของไทยติดต่อกันมาอย่างยาวนาน และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการนำเข้าข้าวไทยและผลักดันให้ตลาดข้าวไทยครองส่วนแบ่งตลาดข้าวเป็นอันดับ 1 ในตลาดฮ่องกงมาจนถึงทุกวันนี้

แต่ละปีไทยส่งออกข้าวไปฮ่องกงประมาณ 160,000–170,000 ตัน ขณะที่ฮ่องกงนำเข้าข้าวปีละประมาณ 280,000–310,000 ตัน ไทยครองส่วนแบ่งตลาดข้าวเป็นอันดับ 1 ในฮ่องกงมาอย่างยาวนาน คิดเป็นมากกว่าร้อยละ 50 สำหรับข้าวไทยที่ส่งออกไปฮ่องกง ส่วนใหญ่เป็นข้าวหอมมะลิไทย ร้อยละ 77.44 และข้าวหอมไทย ร้อยละ 14.31 จากการเดินทางเยือนฮ่องกงในครั้งนี้ เห็นได้ว่า ข้าวไทยเป็นที่ชื่นชอบและเป็นที่ต้องการในตลาดฮ่องกงเป็น

อย่างมาก ดังนั้น จึงเชื่อมั่นได้ว่า ไทยยังสามารถครองส่วนแบ่งตลาดข้าวของฮ่องกง รวมทั้งครองใจผู้บริโภคและผู้
นำเข้าข้าวไทยในฮ่องกงอีกยาวนาน

ที่มา Commerce News Agency (CNA)

กรมการค้าภายใน วางแผนคุมราคาข้าวปี 69 รับมือนาปรัง-บาทแข็ง ดันข้าวกล่องขายผ่านตู้กด

กรมการค้าภายใน ดูแลเสถียรภาพราคาข้าวปี 2569 รับมือผลผลิตกระจุกตัวช่วงมี.ค.-เม.ย. และพ.ย.-
ธ.ค. รวมกว่า 16 ล้านตันข้าวสาร พร้อมปัจจัยบาทแข็งกระทบแข่งขันส่งออก วางมาตรการดันราคาข้าว ผุดไอเดีย
ทำข้าวกล่องขายผ่านตู้กดอัตโนมัติ พร้อมดันข้าวพรีเมียม 300 สายพันธุ์ บุคตลาดยุโรป ตะวันออกกลาง และสหรัฐฯ

นายวิทยากร มณีเนตร อธิบดีกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยถึงแผนการดูแลเสถียรภาพ
ราคาข้าว ปี 2569 ว่า สำหรับข้าว ปีนี้มีความท้าทายผลผลิตนาปรังจะกระจุกตัวช่วง มี.ค.-เม.ย.จำนวน 3.80 ล้าน
ตันข้าวสาร และนาปีช่วงพ.ย.-ธ.ค. จำนวน 12.30 ล้านตันข้าวสาร รวมทั้งยังมีปัจจัยค่าเงินบาทแข็งที่เข้ามากระทบ
ด้านความสามารถในการแข่งขันส่งออก โดยค่าเงินบาทไทยแข็งค่ามากกว่าคู่แข่งเกือบ 20%

โดยแบ่งมาตรการตามประเภทคือ 1.ข้าวหอมมะลิ ปริมาณ 6.80 ล้านตันข้าวสาร ปัจจุบันราคายังดีอยู่ที่
ตันละ 16,500 บาท จะใช้มาตรการชะลอการขาย เบื้องต้นจะส่งเสริมเครื่องมือในการสีและแปรรูปเป็นข้าวสารผ่าน
การรวมกลุ่มวิสาหกิจ เพื่อเก็บสต็อกไว้ขายในช่วงที่ราคาดีเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร, การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ให้
มีความหอมและมีปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่เพียงพอ, เพิ่มช่องทางการตลาดเมนูข้าวผ่านร้าน Thai Select รวมถึงเข้า
ร่วมงานแสดงสินค้าและจัดคณะผู้แทนการค้าไปขยายตลาดในแคนาดา อเมริกา ฮ่องกง และจีน

2.ข้าวขาว ข้าวหอมปทุมและข้าวเหนียว ปริมาณ 21.04 ล้านตันข้าวสาร จะใช้มาตรการชะลอการขาย
ส่งเสริมเครื่องมือในการสีและแปรรูปเป็นข้าวสารผ่านการรวมกลุ่มวิสาหกิจ เร่งลดต้นทุน การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ให้
มีความหอมและมีปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่เพียงพอ แก้ไขกฎระเบียบนำเข้าเมล็ดพันธุ์ให้เอกชนมีส่วนช่วยพัฒนาให้เร็วขึ้น
โดยประสานกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กระจายข้าวถุง ไปยังหน่วยราชการ ปั่นน้ำมัน งานงไฟฟ้า
ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง อาทิ snack เครื่องสำอาง เครื่องดื่มสุขภาพ ปรับเปลี่ยนพื้นที่เพื่อปลูกพืชอื่น
ตามความเหมาะสม เป้า 1 ล้านไร่

"ระยะสั้นจะร่วมมือกับผู้ประกอบการจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ทำเมนูข้าวกล่องราคาประหยัด
ขายผ่านตู้กดอัตโนมัติ เพื่อช่วยดึงชีพพลายข้าวออกจากตลาด รวมทั้งช่วยเหลือค่าครองชีพแก่ประชาชนด้วย รวมทั้ง
อยู่ระหว่างการหารือกับร้านสะดวกซื้อชั้นนำ เพื่อให้ช่วยจำหน่ายเมนูข้าวกล่องด้วย แต่ยังไม่ได้ข้อสรุปเนื่องจากอยู่
ระหว่างเจรจาขอปรับลดค่า GP (Gross Profit) หรือ ค่าส่วนแบ่งการขาย เพื่อให้ราคาจำหน่ายไม่เกินกล่องละ 35
บาท หากไม่สำเร็จอาจจะยกเลิกการจำหน่ายผ่านร้านสะดวกซื้อ" นายวิทยากร กล่าว

3.ข้าวประณีต หรือข้าวคุณภาพสูง จะนำร่องนำผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจ 200 แห่ง ซึ่งมีข้าวรวม 300
สายพันธุ์มาส่งเสริม โดยแบ่งมาตรการออกเป็น 2 กลุ่ม คือ Tire1 กลุ่มที่มีความพร้อม จะใช้มาตรการประชาสัมพันธ์
สร้างการรับรู้ทั้งในและต่างประเทศ ผ่าน Master Chef สายการบิน, เชื่อมโยงตลาดเป้าหมาย โรงแรม ร้านอาหาร
เชฟ, จัด Business Matching ในช่วงระหว่างงานแสดงสินค้า/กิจกรรมต่างๆ และกลุ่ม Tier 2-3 กลุ่มที่ยังไม่พร้อม
จะสนับสนุนอุปกรณ์การผลิต/แปรรูป/บรรจุภัณฑ์อบรมให้ความรู้ผลักดันเกษตรกรรายย่อยส่งออกข้าวคุณภาพสูง
ผลักดันข้าวคาร์บอนต่ำ

นอกจากนี้ ยังเตรียมจัดกิจกรรมขยายตลาดในต่างประเทศ อาทิ เข้าร่วมงานแสดงสินค้าGulfood f ดูไบ, Natural Products Expo West สหรัฐอเมริกา จัดคณะผู้แทนการค้าไปเยือนตลาดยุโรปด้วย
ที่มา กรุงเทพธุรกิจออนไลน์

บาทแข็งบีบกรอบ 5 ปี สินค้าเกษตร-อาหารอ่วม! เบรกรับออร์เดอร์

KEY POINTS

- เงินบาทแข็งค่าที่สุดในรอบ 5 ปีที่ระดับ 30-31 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ กลายเป็นความเสี่ยงอันดับหนึ่งของผู้ส่งออกไทย
- กลุ่มสินค้าเกษตรและอาหารได้รับผลกระทบหนักที่สุด เนื่องจากมีอัตรากำไรไม่สูง เมื่อเงินบาทแข็งค่าจึงกระทบต่อรายได้โดยตรง
- ผู้ประกอบการบางส่วนต้องชะลอการรับคำสั่งซื้อใหม่ หรือยอมขายในราคาเดิมแม้จะขาดทุน เพื่อรักษาสภาพคล่องของธุรกิจ

เงินบาทที่แข็งค่าขึ้นอย่างรวดเร็วและยืนอยู่ในระดับ 30-31 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ กำลังกลายเป็นแรงกดดันสำคัญที่สุดต่อภาคธุรกิจส่งออกไทยในขณะนี้ แชนหน้าความเสี่ยงจากมาตรการภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา และถือเป็นความเสี่ยงสูงสุดในรอบกว่า 5 ปี

นายวิศิษฐ์ ลิ้มลือชา รองประธานกรรมการหอการค้าไทย เปิดเผยกับฐานเศรษฐกิจว่า ค่าเงินบาทที่แข็งค่ามากในช่วงเวลานี้ส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเป็นการกระทบโดยตรงต่อผู้ประกอบการ โดยเฉพาะเมื่อเงินบาทแข็งค่าขึ้นมาอยู่ในระดับ 30-31 บาทต่อดอลลาร์ ซึ่งถือว่าแข็งค่ามากที่สุดในรอบ 5 ปี

“เรื่องนี้เป็นปัจจัยเสี่ยงอันดับ 1 ของผู้ประกอบการไทย แชนหน้าประเด็นภาษีนำเข้าไทยไปสหรัฐ หรือ Reciprocal Tariff ที่ถูกปรับเพิ่มขึ้นอีก 19% เพราะเรื่องภาษีเรารู้และปรับตัวกันมาระยะหนึ่งแล้ว แต่ค่าเงินบาทที่แข็งขึ้นอย่างรวดเร็ว กระทบต้นทุนและรายได้ทันที” นายวิศิษฐ์ กล่าว

ทั้งนี้ กลุ่มสินค้าส่งออกที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือกลุ่มเกษตรและอาหาร ซึ่งเป็นฐานสำคัญของการส่งออกไทย ไม่ว่าจะเป็นยางพารา ข้าว มันสำปะหลัง น้ำตาล รวมถึงอาหารแปรรูป เนื่องจากสินค้าเหล่านี้มีอัตรากำไรไม่สูง และใช้วัตถุดิบในประเทศเป็นหลัก เมื่อเงินบาทแข็งค่าจึงกระทบรายได้ทันทีเมื่อแปลงกลับเป็นเงินบาท

สถานการณ์ค่าเงินบาทที่แข็งค่าต่อเนื่องยังส่งผลต่อคำสั่งซื้อจากตลาดโลก เนื่องจากการค้าระหว่างประเทศยังคงใช้ดอลลาร์สหรัฐเป็นหลัก แม้บางประเทศจะพยายามใช้สกุลเงินอื่น แต่ก็ยังเผชิญแรงกดดันจากสหรัฐอเมริกา ทำให้การเจรจาการค้าล่าช้าและมีการต่อรองราคามากขึ้น

“ผู้ส่งออกไทยเสนอราคาสินค้าเป็นดอลลาร์สหรัฐ แต่ต้นทุนจริงเป็นเงินบาท เมื่อบาทแข็ง เราอยากขอขึ้นราคา แต่ผู้ซื้อไม่ยอมรับ เพราะเศรษฐกิจโลกก็ชะลอตัว การขายจึงยากขึ้นมาก หลายรายต้องยื่นราคาเดิมถึงจะขายได้ ทั้งที่รู้ว่าขาดทุน แต่จำเป็นต้องขายเพื่อให้มีเงินหมุนเวียนในระบบ” นายวิศิษฐ์กล่าว

ในด้านการบริหารความเสี่ยงค่าเงิน นายวิศิษฐ์มองว่า การทำประกันความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน หรือ Forward ในช่วงนี้แทบไม่ช่วยผู้ประกอบการแล้ว เนื่องจากเป็นการล็อกอัตราแลกเปลี่ยนที่ต่ำกว่า 31 บาทต่อดอลลาร์ไปก่อนหน้า ทำให้ไม่สามารถชดเชยผลกระทบจากเงินบาทที่แข็งค่ามากได้ ขณะที่ผู้ประกอบการบางส่วนเลือกชะลอการตกลงคำสั่งซื้อเพื่อรอจังหวะที่เหมาะสม

สำหรับปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ นอกจากค่าเงินบาท นายวิศิษฐ์ระบุว่า ภาชนะนำเข้าเป็นสิ่งที่ทุกประเทศต้องเผชิญเหมือนกัน แต่สิ่งที่น่ากังวลมากกว่าคือความไม่แน่นอนทางการเมืองโลก รวมถึงปัจจัยภายในประเทศ โดยเฉพาะเสถียรภาพทางการเมือง ซึ่งมีผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนทั้งไทยและต่างชาติ

“ประเทศไทยต้องการรัฐบาลที่มีอำนาจเต็ม เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและเจรจากับต่างประเทศได้อย่างรวดเร็ว เสถียรภาพของรัฐบาลสำคัญมาก”

นายวิศิษฐ์ ยังให้คำแนะนำผู้ประกอบการว่า ในภาวะที่ความผันผวนสูงเช่นนี้ ไม่ควรตั้งรับเพียงลำพัง ควรเข้าไปรวมกลุ่มกับสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือสมาคมต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและหาทางออกร่วมกัน โดยการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านยังสามารถใช้เงินบาทได้ แต่การค้ากับประเทศอื่นยังจำเป็นต้องใช้ดอลลาร์สหรัฐหรือยูโรเป็นหลัก

ล่าสุด ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ออกมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการส่งออก โดยปรับเกณฑ์การนำรายได้จากต่างประเทศกลับเข้าประเทศ จากเดิมที่ต้องนำเงินรายได้เกิน 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อรายการมาแลกเปลี่ยนเงินบาททันที เป็นการขยายเพดานเป็น 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อรายการก่อนต้องแปลงเป็นเงินบาทครอบคลุมประมาณ 92% ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของไทย เพื่อช่วยชะลอการแลกเปลี่ยนเงินบาทในช่วงที่ค่าเงินแข็งค่า และลดการขาดทุนของผู้ส่งออกได้บางส่วน

เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งอย่างเวียดนาม อินเดีย และมาเลเซีย นายวิศิษฐ์ย้ำว่า ทุกประเทศเผชิญภาวะส่งออกชะลอตัวเช่นกัน แต่ปัญหาของไทยคือค่าเงินบาทแข็งค่าที่สุดในภูมิภาค ทำให้สินค้าไทยมีราคาสูงกว่าคู่แข่ง และกลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการส่งออกในช่วงเวลานี้

ขวณาระทม! เงินช่วยไร่ละพันค้ำ 1.8 พันล้าน เสี่ยงชำระยจำนำข้าว

KEYPOINTS

- โครงการช่วยเหลือชาวนาไร่ละ 1,000 บาท ประสบปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้ต้องเสนอของบประมาณเพิ่มเติมอีกประมาณ 1,827 ล้านบาทเพื่อจ่ายให้เกษตรกรที่ยังไม่ได้รับเงิน
- สาเหตุของงบประมาณที่ไม่พอเพียงมาจากการมีเกษตรกรรายใหม่ขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับสิทธิ์เพิ่มขึ้นเกินกว่าที่คาดการณ์ไว้ เนื่องจากการแตกครอบครัวใหม่และการประชาสัมพันธ์
- สถานการณ์เงินค้ำจ่ายแก่ชาวนาครั้งนี้ ทำให้เกิดความกังวลและถูกเปรียบเทียบว่าอาจชำระยปัญหาโครงการจำนำข้าวในอดีต โดยเฉพาะในช่วงเปลี่ยนผ่านรัฐบาล

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2568 อนุมัติให้ดำเนินโครงการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีและส่งเสริมการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ปีการผลิต 2568/69 เป้าหมายช่วยเหลือเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2568/69 กับกรมส่งเสริมการเกษตร 4.63 ล้านครัวเรือน ในอัตราไร่ละ 1,000 บาท ไม่เกินครัวเรือนละ 10 ไร่ หรือไม่เกินครัวเรือนละ 10,000 บาท วงเงิน 37,414.04 ล้านบาท

ทั้งนี้ที่ประชุมได้ขอยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2566 ในกรณีให้ทุกหน่วยงานหลีกเลี่ยง การดำเนินการในลักษณะการให้เงินอุดหนุน ช่วยเหลือ ชดเชย หรือประกันราคาสินค้า

เกษตรกรโดยตรงแก่เกษตรกร เฉพาะสินค้าข้าว เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเดือดร้อนจากปัญหาราคาข้าวตกต่ำ ขาวนาขาดสภาพคล่องทางการเงิน และต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

แหล่งข่าวจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เปิดเผยกับฐานเศรษฐกิจ ถึงโครงการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีและส่งเสริมการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ปีการผลิต 2568/69 ว่า มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2568/69 กับกรมส่งเสริมการเกษตร 4.63 ล้านครัวเรือน วงเงิน 36,772.52 ล้านบาท ในอัตราไร่ละ 1,000 บาท ไม่เกินครัวเรือนละ 10 ไร่ หรือไม่เกินครัวเรือนละ 10,000 บาท

“ข้อมูล ณ วันที่ 28 มกราคม 2569 ธ.ก.ส.โอนเงินช่วยเหลือเกษตรกรแล้ว 4.45 ล้านครัวเรือน เป็นเงิน 36,378.74 ล้านบาท อยู่ระหว่างการโอนเงินช่วยเหลือเกษตรกรอีกจำนวน 393.78 ล้านบาท และอยู่ระหว่างเสนอคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิต ในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2569 เพื่อให้พิจารณาวงเงินเพิ่มเติมประมาณ 1,827.66 ล้านบาท และจะต้องไปเสนอคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) และคณะรัฐมนตรี เพื่ออนุมัติวงเงินช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป”

ด้านแหล่งข่าวจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เผยว่า การของบประมาณเพิ่มเติมเพื่อจ่ายเงินช่วยเหลือชาวนาไร่ละ 1,000 บาท ได้มีการหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร และ ธ.ก.ส. โดยจะทยอยจ่ายให้เกษตรกรตามลำดับวันที่ขึ้นทะเบียน จนกว่างบประมาณที่มีอยู่จะหมด ส่วนเกษตรกรที่ยังไม่ได้รับสิทธิจะต้องรอการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม ซึ่งต้องนำเสนอเข้าที่ประชุม ครม.อีกครั้ง

ทั้งนี้ สาเหตุที่จำนวนผู้ใช้สิทธิเพิ่มขึ้น มาจากการแตกครอบครัวใหม่และแยกพื้นที่ทำกิน ส่งผลให้มีเกษตรกรรายย่อยเพิ่มมากขึ้น โดยกรมส่งเสริมการเกษตรระบุว่า ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขนาดเล็ก มีผู้ขึ้นทะเบียนทำนาในพื้นที่ไม่เกิน 10-15 ไร่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการที่รัฐบาลมีมาตรการช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอและมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ทำให้เกษตรกรที่ไม่เคยขึ้นทะเบียนมาก่อนเข้ามาใช้สิทธิมากขึ้น ซึ่งเป็นสิทธิของเกษตรกร ส่งผลทำให้งบประมาณที่ต้องใช้เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย

แหล่งข่าวจากวงการค้าข้าว กล่าวว่า เงินค้ำค่าข้าวชาวนาไร่ละพัน มีความคล้ายกับเงินค้ำจ่ายในโครงการจำนำข้าวทุกเมล็ดในสมัยรัฐบาลยิ่งลักษณ์ แต่มีจำนวนน้อยกว่า ซึ่งล่าสุดอยู่ในช่วงรอยต่อรัฐบาลใหม่หลังการเลือกตั้งที่จะมีขึ้น ดังนั้นรัฐบาลรักษาการ หรือระหว่างรอฟอรัมที่รัฐบาลใหม่ ต้องรอดูว่าจะสามารถอนุมัติเงินเพิ่มเติมเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากปัญหาราคาข้าวตกต่ำ ต้นทุนการผลิตราคาสูงขึ้น ทำให้ขาวนาขาดสภาพคล่องทางการเงินได้หรือไม่

“ในการประชุมคณะกรรมการด้านการผลิตฯของ นบข. วันที่ 11 กุมภาพันธ์นี้ จะมีการบรรจุวาระโครงการชดเชยการขาดทุนแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2567/68 ที่มีความเห็นว่าการจ่ายเงินชดเชยการขาดทุนจากการซื้อขายข้าวไม่สมเหตุผล เนื่องจากสหกรณ์ได้รับเงินค่าบริหารในการรับฝากข้าวตันละ 1,000 บาทไปแล้ว หากยังขอให้รัฐชดเชยการขาดทุนเพิ่มเติมอาจก่อให้เกิดการเลียนแบบในอนาคต และท้ายที่สุดจะกลายเป็นภาระงบประมาณของรัฐบาลที่ต้องจ่ายเพิ่มขึ้น”

นายปราโมทย์ เจริญศิลป์ นายกษมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิต ระบุว่า งบประมาณช่วยเหลือชาวนาไร่ละ 1,000 บาทในปัจจุบันยังไม่เพียงพอ พร้อมเรียกร้องให้รัฐบาลใหม่และธ.ก.ส. เร่งหาแนวทางจ่ายเงินให้ถึงมือเกษตรกรโดยเร็วที่สุด เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า

ขณะเดียวกัน ชาวนาหลายพื้นที่กำลังได้รับผลกระทบจากมาตรการห้ามเผาตอซังข้าวที่มีบทลงโทษรุนแรง จึงต้องการให้สมาคมฯสะท้อนปัญหาไปยังรัฐบาลใหม่เพื่อพิจารณาทบทวน โดยมองว่าปัญหาฝุ่น PM2.5 มิได้เกิดจากภาคเกษตรเป็นหลัก แต่มีต้นตอหลักมาจากภาคอุตสาหกรรมที่เดินเครื่องต่อเนื่องมากกว่า

ที่มา *ฐานเศรษฐกิจ*

ธ.ก.ส.-GIZ หนุนเกษตรกรปลูกข้าววิถีใหม่ อัดเงินอุดหนุน-สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ 5.3 พันล้าน

ธ.ก.ส. จับมือ GIZ เปิดตัวรูปแบบเงินอุดหนุน-สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ โครงการ Thai Rice GCF วงเงินกว่า 5,300 ล้านบาท สนับสนุนเกษตรกรปลูกข้าวไทย 40,000 ราย ลดปัญหาโลกร้อน

นายไพศาล หงษ์ทอง รองผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เปิดเผยว่า ธ.ก.ส. ร่วมกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit : GIZ) จัดงาน “ปลูกข้าววิถีใหม่ มีทุนให้จาก ธ.ก.ส. ภายใต้โครงการ Thai Rice GCF” เปิดตัวรูปแบบเงินอุดหนุนและสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ภายใต้โครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ (Thai Rice : Strengthening Climate-Smart Rice Farming Project)

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการปลูกข้าวของเกษตรกรให้เข้าสู่วิธีการปลูกข้าวที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมีความเท่าทันต่อสภาพภูมิอากาศ ด้วยการนำเทคโนโลยีที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ (Climate Smart Technology : CST) มาปรับใช้ เพื่อสร้างความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเกษตรกรรายย่อย

ภายใต้งบประมาณสนับสนุนจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Green Climate Fund : GCF) กระทรวงเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (BMZ) และภาคเอกชน พร้อมทั้งได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วน อาทิ กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) และหน่วยงานพันธมิตรทั้งภาครัฐและเอกชน

โดยมีพื้นที่เป้าหมาย 21 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด สุรินทร์ ศรีสะเกษ กาฬสินธุ์ ชัยนาท อ่างทอง ปทุมธานี สิงห์บุรี พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี อุทัยธานี นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิษณุโลก พิจิตร และลพบุรี มีระยะเวลาดำเนินโครงการ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2571)

นายไพศาลกล่าวว่า วิธีการปลูกข้าวของเกษตรกรในปัจจุบันต้องใช้น้ำปริมาณมากและขังน้ำในนาข้าวตลอดเวลา ก่อให้เกิดการปล่อยก๊าซมีเทน ซึ่งเป็นหนึ่งในก๊าซเรือนกระจก โดยประเทศไทยเป็นหนึ่งใน 16 ประเทศที่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความเปราะบางต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอีก 30 ปีข้างหน้า

ซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการผลิตข้าวของเกษตรกรลดลง นำไปสู่การสูญเสียรายได้และส่งผลกระทบต่อการค้าขายของเกษตรกรและความมั่นคงด้านอาหารของโลก ด้วยเหตุนี้ ธ.ก.ส. จึงให้ความสำคัญต่อการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าววิถีใหม่ ซึ่งคาดว่าจะสามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เพิ่มรายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนผ่านสู่การทำนาข้าวที่เท่าทันต่อสภาพภูมิอากาศนั้น เกษตรกรและผู้ให้บริการจำเป็นต้องตระหนักและเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นและเป็นภัยคุกคาม และพร้อมในการปรับเปลี่ยน

โดยรวมแล้วกิจกรรมการซื้อขายในปัจจุบันค่อนข้างชะลอตัว ตลาดข้าวในสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงกำลังเข้าสู่ช่วงชะงักงันสะท้อนให้เห็นถึงความระมัดระวังของบรรดาผู้ค้า จากการที่ข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิทยอยออกสู่ตลาด ประกอบกับความต้องการที่ไม่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้ราคาข้าวคาดว่าจะทรงตัวในระยะสั้น

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2569 ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามทรงตัวจากช่วงสัปดาห์ที่แล้ว โดยราคาข้าวหอมพันธุ์ DT8 ชนิด 5% อยู่ที่ระดับ 420-440 เหรียญสหรัฐต่อดัน จากระดับ 420-440 เหรียญสหรัฐต่อดัน เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวหอม Jasmine อยู่ที่ระดับ 446-450 เหรียญสหรัฐต่อดัน จากระดับ 446-450 เหรียญสหรัฐต่อดัน เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอยู่ที่ระดับ 360-367 เหรียญสหรัฐต่อดัน ขยับขึ้นเล็กน้อยจาก 360-365 เหรียญสหรัฐต่อดัน เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา และข้าวหัก 100% (100% broken rice) ราคาอยู่ที่ 319-323 เหรียญสหรัฐต่อดัน เท่ากับ 319-323 เหรียญสหรัฐต่อดัน เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1-26 มกราคม 2569 มีเรือบรรทุกสินค้าจำนวน 26 ลำเข้าเทียบท่าเพื่อรอขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวมประมาณ 128,420 ตัน โดยจอดรอขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือที่ท่าเรือ Ho Chi Minh port และ Mỹ Thới ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2568 - 24 มกราคม 2569 มีการขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 344,220 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศในแถบแอฟริกา 50,000 ตัน มาเลเซีย 17,000 ตัน และฟิลิปปินส์ 277,220 ตัน

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า จากข้อมูลที่รวบรวมไว้ การส่งออกตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมถึง 15 มกราคม 2569 มีปริมาณ 318,212 ตัน คิดเป็นมูลค่า 149.79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยปริมาณเพิ่มขึ้น 18.43% แต่มูลค่าลดลง 9.59% เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว

สำนักข่าว VNS รายงานว่า กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม (the Ministry of Agriculture and Environment) คาดการณ์ว่าเวียดนามอาจส่งออกข้าวได้ประมาณ 7.73 ล้านตันในปี 2026 โดยส่วนใหญ่มาจากบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Cửu Long)

ในเอกสารล่าสุดที่ส่งไปยังกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า (the Ministry of Industry and Trade) เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการบริหารจัดการการส่งออกข้าวในปี 2026 กระทรวงฯ ชี้ให้เห็นว่าพื้นที่ปลูกข้าวทั่วประเทศลดลงประมาณ 225,625 ไร่ เหลือ 44.3125 ล้านไร่ในปีที่แล้ว อย่างไรก็ตาม คาดว่าผลผลิตข้าวเปลือกรวมในปีนี้จะสูงกว่าปี 2025 เล็กน้อย อยู่ที่ประมาณ 45.6 ล้านตัน เนื่องจากผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงขึ้นที่ 0.982 ตันต่อไร่

เขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงจะยังคงมีบทบาทสำคัญในการจัดหาข้าวเพื่อการส่งออก โดยพื้นที่ปลูกข้าวในภูมิภาคนี้และบางส่วนของจังหวัด Tây Ninh มีประมาณ 24 ล้านไร่ และมีผลผลิตข้าวเปลือกประมาณ 24.34 ล้านตัน

กระทรวงฯ กล่าวว่า ในปี 2026 จะมีข้าวเปลือกที่สามารถจำหน่ายได้ประมาณ 15.46 ล้านตัน หรือเทียบเท่ากับข้าวสารประมาณ 7.73 ล้านตัน สำหรับการส่งออก โดยคาดว่าจะการส่งออกข้าวคุณภาพสูงและข้าวหอมจะมีปริมาณรวมประมาณ 5.8 ล้านตัน หรือคิดเป็น 75% ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด กระทรวงฯ คาดการณ์ว่าการส่งออกข้าวเหนียวจะอยู่ที่ประมาณ 773,000 ตัน หรือ 10% โดยอีก 15% ที่เหลือจะใช้สำหรับการแปรรูปเป็นหลัก

กระทรวงฯ ระบุว่า การส่งออกข้าวในครั้งแรกของปี 2026 คาดว่าจะอยู่ที่ประมาณ 4 ล้านตัน โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงเดือนมกราคม มีนาคม และเมษายน 2569 ขณะที่การส่งออกในครั้งหลังคาดว่าจะอยู่ที่ประมาณ 3.7 ล้านตัน โดยจะสูงสุดในช่วงเดือนกรกฎาคม สิงหาคม และกันยายน 2569 ซึ่งตรงกับช่วงเก็บเกี่ยวที่สำคัญ

กระทรวงฯ เรียกร้องให้มีการรายงานสินค้าคงคลังที่เข้มงวดมากขึ้น และพัฒนาเครื่องมือตรวจสอบและเตือนภัยล่วงหน้าแบบดิจิทัล เพื่อจัดการความเสี่ยงด้านอุปทานและอุปสงค์ และสนับสนุนการบริหารจัดการการส่งออกที่ยืดหยุ่น พร้อมทั้งรักษาความมั่นคงทางอาหาร

กระทรวงฯ ยังกระตุ้นให้ผู้ส่งออกข้าวเตรียมพร้อมที่จะจัดหาสินค้าให้กับตลาดภายในประเทศเมื่อจำเป็น เพื่อรักษาเสถียรภาพราคา นอกจากนี้ ควรเร่งส่งเสริมการค้า การกระจายตลาดและผลิตภัณฑ์ และการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลในการบริหารจัดการด้วย

นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อกำหนดมาตรฐานการจัดซื้อข้าว เสริมสร้างความเชื่อมโยงในห่วงโซ่อุปทานผ่านสัญญาที่โปร่งใส กำหนดให้ผู้ส่งออกเปิดเผยราคา และป้องกันการปั่นราคาและการกักตุนสินค้า

สถิติของกรมศุลกากรแสดงให้เห็นว่า เวียดนามส่งออกข้าว 8.06 ล้านตัน มูลค่า 4.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2025 ลดลง 10.8% ในด้านปริมาณ และ 27.6% ในด้านมูลค่าจากปี 2024

ข้อมูลจากสำนักงานการค้าเวียดนามในฟิลิปปินส์ ในระหว่างการประชุมกับสำนักงานการค้าเมื่อต้นเดือนนี้ นายฟรานซิสโก พี. ติว ลอเรล จูเนียร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ กล่าวว่า ฟิลิปปินส์วางแผนที่จะนำเข้าข้าว 3.6 ล้านตันในปี 2026 โดย 75-80% จะมาจากเวียดนาม คิดเป็นปริมาณเทียบเท่า 2.7-2.88 ล้านตัน ซึ่งแม้ว่าฟิลิปปินส์จะกลับมานำเข้าข้าวอีกครั้งแล้ว แต่กฎระเบียบใหม่ของฟิลิปปินส์กำลังสร้างความท้าทายอย่างมากต่ออุตสาหกรรมข้าวของเวียดนาม

สำนักงานการค้าเวียดนามในฟิลิปปินส์ระบุว่า ฟิลิปปินส์จะไม่หยุดนำเข้าข้าวในปี 2026 อย่างไรก็ตาม ฟิลิปปินส์จะใช้มาตรการเพื่อจัดการปริมาณการนำเข้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวของเกษตรกรชาวฟิลิปปินส์ และเพื่อจัดการปริมาณการนำเข้าข้าว ฟิลิปปินส์จะใช้เครื่องมือใบอนุญาตนำเข้าด้านสุขอนามัยพืชและการกักกันโรค (SPSIC)

ตามข้อมูลของสมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) ระเบียบใหม่ของรัฐบาลฟิลิปปินส์กำหนดให้ข้าวที่นำเข้าประเทศต้องผ่านท่าเรือที่กำหนด 17 แห่ง และต้องมาถึงภายใน 60 วันหลังจากได้รับ SPSIC

นายโด ฮา นัม (Do Ha Nam) นายกสมาคมอาหารเวียดนาม (Chairman of the Vietnam Food Association; VFA) กล่าวว่า ในช่วงต้นปี เวียดนามมักจะเน้นการส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์เป็นหลัก โดยมีสัญญากับตลาดอื่นๆ น้อยมาก ดังนั้น การที่ฟิลิปปินส์ออกใบรับรอง SPSIC อย่างไม่สม่ำเสมอในแต่ละเดือน จึงนำไปสู่สถานการณ์การแข่งขันที่รุนแรงในหมู่ธุรกิจส่งออกข้าว ซึ่งส่งผลกระทบต่อราคาข้าวและตลาดภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิในสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงกำลังจะเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวหลัก

จากสถานการณ์ดังกล่าว นายโด ฮา นัม เสนอแนะว่า เพื่อให้มั่นใจว่ายอดขายข้าวนาปี 2025-2026 จะอยู่ในระดับที่ดี ธนาคารจำเป็นต้องเพิ่มวงเงินสินเชื่อให้แก่ภาคธุรกิจอย่างยืดหยุ่นในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว เพื่อให้บริษัทผู้ส่งออกมีเงินทุนเพียงพอในการซื้อและเก็บรักษาข้าวไว้ชั่วคราว เมื่อบริษัทมีข้าวพร้อมจำหน่ายในคลังสินค้าแล้ว ประเทศต่างๆ ก็ไม่สามารถกดดันราคาข้าวเวียดนามให้ลดลงได้

ในขณะเดียวกัน แทนที่จะกักตุนข้าวสาร นายโต ฮา นัม แนะนำให้บริษัทต่างๆ หันมากักตุนข้าวเปลือก แทน เพราะมีอายุการเก็บรักษาที่ยาวนานกว่ามาก (หากเก็บรักษาอย่างถูกต้อง ข้าวเปลือกแห้งสามารถนำไปได้นาน 6 เดือนหรือ 1 ปี และคุณภาพของข้าวสารยังคงดีอยู่) เมื่อไม่นานมานี้ บริษัทบางแห่งได้ลงทุนสร้างไซโล สำหรับเก็บข้าวเปลือกแห้งแล้ว

ในขณะเดียวกัน นายโต ฮา นัม ยังเสนอแนะให้รัฐบาลให้ความสนใจกับประเด็นการสำรองข้าวเปลือก จากฤดูเก็บเกี่ยวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิปี 2025-2026 ไว้ชั่วคราว เนื่องจากปัจจุบันราคาข้าวอยู่ในระดับต่ำ และข้าวเปลือกฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิมีคุณภาพดีมาก การสำรองข้าวเปลือกฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิไว้ชั่วคราวจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามสัญญาของรัฐบาลที่ได้ลงนามไว้แล้ว เมื่อเร็วๆ นี้ รัฐบาลเวียดนามได้บรรลุข้อตกลงการค้าข้าวกับสิงคโปร์และเซเนกัล โดยอิงจากข้อตกลงเหล่านี้ สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) ได้จัดการประชุมและมอบอำนาจให้ Vinafood 1 และ Vinafood 2 ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการดำเนินการตามสัญญาเหล่านี้ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า ปัญหาในปัจจุบันคือขาดสัญญาซื้อขายที่รัฐบาลเห็นชอบจากสิงคโปร์และเซเนกัล

ในส่วนของตลาดฟิลิปปินส์นั้น ข้อตกลงระดับรัฐบาลเกี่ยวกับการค้าข้าวจะได้รับการสรุปในอนาคตอันใกล้นี้ สำนักงานการค้าเวียดนามในฟิลิปปินส์ระบุว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ได้ประกาศว่า ทั้งสองประเทศอาจดำเนินการเจรจาเพื่อลงนามในข้อตกลงซื้อขายข้าวจำนวน 2.5 ล้านตัน

ด้านเว็บไซต์ข้าว Vietnam.vn รายงานว่า การส่งออกข้าวในช่วงต้นปี 2026 กำลังเผชิญกับความท้าทายสองประการ ทั้งในด้านตลาดและความสามารถในการจัดหาและจัดเก็บ เนื่องจากฤดูเก็บเกี่ยวข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิกำลังจะมาถึง ขณะที่การปรับโครงสร้างจากภาคการผลิตข้าวไปสู่ภาคการค้าเป็นทิศทางที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่การมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการประสานงานจากภาครัฐและการสนับสนุนจากสถาบันสินเชื่อด้วย

ข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม (the Ministry of Agriculture and Environment) ระบุว่า ในปี 2025 เวียดนามส่งออกข้าวได้มากกว่า 7.9 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 4.02 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 13.1% ในด้านปริมาณ และ 29.1% ในด้านมูลค่า เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยนายโต ฮา นัม นายกสมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) ประเมินว่า ในบริบทของราคาข้าวโลกที่ลดลงและความยากลำบากในการส่งออกของประเทศส่วนใหญ่ การที่มูลค่าการส่งออกข้าวของเวียดนามยังคงเกิน 4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ถือเป็นความสำเร็จที่น่าทึ่ง แม้ว่ามูลค่าการส่งออกจะลดลงเมื่อเทียบกับปี 2024 แต่เวียดนามก็แข่งขันไทยขึ้นเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่เป็นอันดับสองของโลก รองจากอินเดีย

ที่น่าสังเกตคือ ในขณะที่ราคาเฉลี่ยการส่งออกข้าวขาวทั่วโลก อยู่ที่ระหว่าง 350 ถึง 400 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน แต่ราคาเฉลี่ยการส่งออกข้าวเวียดนามกลับสูงถึง 510 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน นี่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนจากข้าวขาวไปเป็นข้าวหอมและข้าวชนิดพิเศษ ซึ่งช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของข้าวเวียดนาม

อย่างไรก็ตาม นายโต ฮา นัม ชี้ให้เห็นว่าข้อจำกัดที่ใหญ่ที่สุดของเวียดนามคือการพึ่งพาตลาดส่งออกเพียงตลาดเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออกข้าว 40-50% ไปยังฟิลิปปินส์ ดังนั้น เมื่อตลาดนี้เกิดความผันผวน เช่น การตัดสินใจระงับการนำเข้าในปี 2025 บริษัทธุรกิจต่างๆ ก็จะตกอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบโดยทันที

ตามที่นายโต ฮา นัม กล่าว หลังจากมีการหารือกันอย่างจริงจัง ฟิลิปปินส์ได้เปิดรับการนำเข้าข้าวอีกครั้ง อย่างไรก็ตาม รัฐบาล ฟิลิปปินส์ได้นำระบบโควตานำเข้าแบบรายเดือนมาใช้ ซึ่งทำให้ตลาดชะลอตัวลง การจัดสรรโควตาแบบกระจุกกระจายเช่นนี้ ทำให้ธุรกิจต่างๆ ไม่สามารถวางแผนการส่งออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดแรงกดดันต่อการจัดซื้อ ราคาข้าว และรายได้ของเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิ

นอกจากนี้ ธุรกิจต่างๆ ยังเผชิญกับอุปสรรคสำคัญในกระบวนการชำระเงินสำหรับการซื้อข้าว ตามระเบียบปัจจุบัน การทำธุรกรรมที่เกิน 5 ล้านต้องเวียดนามจะต้องทำการโอนเงินทางธนาคารจึงจะมีสิทธิ์ได้รับการหักลดหย่อนภาษี ในขณะที่ความเป็นจริงแล้ว ห่วงโซ่การจัดซื้อข้าวส่วนใหญ่ยังคงพึ่งพาพ่อค้าคนกลางที่ไปซื้อข้าวจากครัวเรือนโดยตรง ธุรกิจไม่สามารถซื้อข้าวจากเกษตรกรโดยตรงได้ แต่ก็ไม่ได้รับอนุญาตให้จ่ายเงินสดแก่พ่อค้าคนกลางเช่นกัน ในขณะเดียวกัน เกษตรกรจำนวนมาก โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ขาดบัญชีธนาคารหรือเข้าถึงตู้เอทีเอ็มได้ยาก ทำให้พวกเขาเลือกที่จะขายข้าวให้กับผู้ซื้อที่จ่ายเงินสดเท่านั้น สถานการณ์เช่นนี้ทำให้ขายข้าวได้ยาก ส่งผลให้ราคาต่ำ ในขณะที่ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรยังคงเพิ่มสูงขึ้น

นายกสมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) กล่าวว่า ทิศทางพื้นฐานของอุตสาหกรรมข้าวของเวียดนามคือการมุ่งเน้นไปที่การผลิตข้าวคุณภาพสูงอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นตลาดที่มีมาตรฐานการครองชีพสูงและยินดีจ่ายในราคาสูงขึ้น การคาดการณ์ว่าตลาดข้าวจะยังคงผันผวนต่อไปในปี 2026 แสดงให้เห็นว่าการเพิ่มการผลิตข้าวหอมและข้าวชนิดพิเศษเป็นทิศทางที่ถูกต้อง แต่จำเป็นต้องแก้ไขปัญหาด้านผลผลิตและการไหลเวียนของเงินทุนอย่างครอบคลุม

เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดหาข้าวสารในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิจะเป็นไปอย่างทันท่วงที สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) แนะนำให้ธนาคารเพิ่มวงเงินสินเชื่ออย่างยืดหยุ่นสำหรับธุรกิจที่ซื้อข้าวสารเพื่อเก็บรักษาข้าวคร่าว เนื่องจากลักษณะตามฤดูกาลของการปลูกข้าว ธุรกิจต่างๆ จำเป็นต้องใช้เงินทุนจำนวนมากในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวสูงสุด แต่ความต้องการนี้จะลดลงอย่างมากหลังจากนั้น ด้วยทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับการเก็บรักษาข้าวคร่าว ธุรกิจต่างๆ สามารถขายสินค้าได้ตามแนวโน้มของตลาด หลีกเลี่ยงแรงกดดันด้านราคาจากผู้นำเข้าในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวสูงสุด ในขณะเดียวกัน VFA สนับสนุนให้ธุรกิจต่างๆ เพิ่มการเก็บรักษาข้าวเปลือกแห้ง ซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถรับประกันคุณภาพข้าวได้นานหกเดือนถึงหนึ่งปี เนื่องจากธุรกิจจำนวนมากได้ลงทุนในระบบเก็บรักษาในไซโลและบรรจุภัณฑ์เฉพาะทางแล้ว

สมาคมฯ ยังเสนอแนะให้รัฐบาลเสริมสร้างคลังสำรองข้าวของประเทศเพื่อพยุงราคาข้าวเมื่อราคาในตลาดต่ำ ในขณะที่คุณภาพของข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิถือว่าดีมาก ในขณะเดียวกัน จำเป็นต้องส่งเสริมสัญญาความร่วมมือระหว่างรัฐบาล (G2G) ให้มากขึ้น

เมื่อเร็วๆ นี้ เวียดนามได้ลงนามในสัญญาหลายฉบับกับสิงคโปร์และเซเนกัล สมาคมฯ ได้มอบอำนาจให้บริษัท Vinafood 1 และ Vinafood 2 ดำเนินการตามสัญญา และหวังว่าสัญญาเหล่านี้จะได้รับการดำเนินการในเร็วๆ นี้ สำหรับตลาดดั้งเดิม เช่น อิรักและซีเรีย ซึ่งปัจจุบันไทยครองส่วนแบ่งตลาดส่วนใหญ่ สมาคมฯ เสนอแนะให้หน่วยงานตัวแทนของเวียดนามในต่างประเทศสานต่อการติดต่อเพื่อฟื้นฟูและขยายส่วนแบ่งตลาดข้าวเวียดนาม

นายหุยน วัน ทอน (Huynh Van Thon) ประธานกรรมการบริหาร บริษัท ล็อก เจย์ กรุ๊ป จำกัด (Loc Troi Group) กล่าวว่า การผลิตข้าวของเวียดนามกำลังก้าวไปในทิศทางที่ถูกต้อง โดยส่งเสริมการปรับปรุงพันธุ์ข้าวไปสู่พันธุ์คุณภาพสูง และนำเทคนิคการเพาะปลูกใหม่ๆ มาใช้ ด้วยเหตุนี้ เวียดนามจึงมั่นใจในศักยภาพในการผลิตข้าวที่ตรงตามความต้องการของลูกค้าและประเทศต่างๆ แม้แต่ประเทศที่มีความต้องการสูงสุด ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด

คือ ข้าวหอมเวียดนาม ซึ่งประสบความสำเร็จในการเจาะตลาดญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ แม้จะเผชิญกับอุปสรรคมากมายก็ตาม

เฉพาะในญี่ปุ่น ข้าวที่นำเข้าต้องเสียภาษีสูงมาก แต่ก็ยังขายได้ดีในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความต้องการที่แท้จริงที่สูงมาก ตลาดญี่ปุ่นสามารถบริโภคข้าวที่มีราคาสูงถึง 8,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ประกอบกับการเติบโตของชุมชนชาวเวียดนามในญี่ปุ่น และความสนใจของธุรกิจญี่ปุ่นในโครงการปลูกข้าวคุณภาพสูง ปล่อยมลพิษต่ำ ขนาด 1 ล้านเฮกเตอร์ของเวียดนาม ทำให้ยังมีโอกาสอีกมากที่จะเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดของข้าวคุณภาพสูงในญี่ปุ่น นอกจากนี้ ข้าว ST25 ของเวียดนามยังเป็นที่ต้องการอย่างมากในหลายตลาด โดยมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ

อย่างไรก็ตาม การจัดการห่วงโซ่อุปทานข้าวก็ยังคงเผชิญกับปัญหาคอขวด ในแง่ของการไหลเวียนของเงินทุน ธนาคารมีเงินอยู่เสมอ แต่ธุรกิจและเกษตรกรยังคงขาดเงินทุนสำหรับการผลิตและการจัดหา เกษตรกรต้องการเงินทุนเพื่อลงทุนในเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และเครื่องจักรกล ในขณะที่ธุรกิจต้องการเงินทุนจำนวนมากในระยะเวลาอันสั้นเพื่อซื้อสินค้าในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

ตามที่นายหุยน วัน ทอน กล่าวไว้ การไหลเวียนของเงินทุนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อธนาคารเข้ามามีส่วนร่วมในห่วงโซ่การผลิตและการบริโภคข้าวในฐานะสมาชิกและส่วนเชื่อมโยงที่แท้จริง ไม่ใช่เพียงแค่เป็นหุ้นส่วนหรือหน่วยงานสนับสนุนเท่านั้น ซึ่งจำเป็นต้องให้รัฐมีกลไกเฉพาะที่เหมาะสมกับสภาพการผลิตและการจัดซื้อข้าวตามฤดูกาล

ตัวแทนจากธนาคารเพื่อการพัฒนาการเกษตรและชนบทแห่งเวียดนาม (the Vietnam Agricultural and Rural Development Bank; Agribank) กล่าวว่า ในฐานะธนาคารพาณิชย์ของรัฐที่มีบทบาทสำคัญในการลงทุนด้านการเกษตร เกษตรกร และพื้นที่ชนบท Agribank ได้ลงนามและดำเนินโครงการความร่วมมือมากมายกับกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างแข็งขัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาอย่างยั่งยืนในการปลูกข้าวคุณภาพสูง ปล่อยมลพิษต่ำ ควบคู่ไปกับการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (the Mekong Delta region) จำนวน 1 ล้านเฮกเตอร์

ธนาคารเพื่อการเกษตรได้ดำเนินโครงการสินเชื่อเพื่อการผลิต การแปรรูป และการบริโภคข้าวคุณภาพสูงที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง โดยมีวงเงินสูงถึง 30,000 พันล้านดองเวียดนาม ด้วยเหตุนี้ ธุรกิจ สหกรณ์ และครัวเรือนที่เข้าร่วมในห่วงโซ่อุปทานจึงได้รับประโยชน์จากนโยบายสินเชื่อพิเศษ โดยมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าปกติ 1-1.5% ต่อปี และสินเชื่อที่ไม่ต้องมีหลักประกันสูงถึง 80% ของมูลค่าโครงการ นี่ถือเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการสร้างห่วงโซ่คุณค่าข้าวที่ยั่งยืนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของข้าวเวียดนาม

นายฟุง ดึก เทียน (Phung Duc Tien) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม (Deputy Minister of Agriculture and Environment) แจ้งว่า กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมจะทำงานร่วมกับธนาคารเพื่อวางแผนเพิ่มสินเชื่อคงค้างสำหรับภาคเกษตรกรรม เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดซื้อข้าวจะทันทั่วทั้งภาคธุรกิจ จำเป็นต้องวางแผนการใช้เงินทุนอย่างรอบคอบสำหรับแต่ละฤดูกาลเพาะปลูก

สำหรับตลาดนั้น ข้าวเวียดนามมีข้อได้เปรียบในการแข่งขันในหลายภูมิภาค เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกข้าวคุณภาพสูงคิดเป็น 85% ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด เวียดนามยังมีข้าวพันธุ์พิเศษหลายชนิดที่เป็นที่นิยมในตลาดระดับสูง อย่างไรก็ตาม ภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจส่งออกจำเป็นต้องมุ่งเน้นการสร้างแบรนด์ข้าวเวียดนาม เพิ่มการ

รับรู้และมูลค่าทางเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานทั้งหมด กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมจะประสานงานกับกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า (the Ministry of Industry and Trade) เพื่อส่งเสริมแบรนด์ข้าวเวียดนามในระดับโลกอย่างต่อเนื่อง

สำนักข่าว Báo Tin Túc รายงานว่า เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2569 ที่เมืองเกิ่นโถ บริษัท The Rice Trader (TRT) ผู้จัดงานประชุมสุดยอดข้าวระดับนานาชาติและรางวัลข้าวที่ดีที่สุดในโลก ได้มอบถ้วยรางวัล "ข้าวที่ดีที่สุดในโลก" ประจำปี 2025 ให้แก่ข้าวพันธุ์ ST25 ที่พัฒนาโดยนายโฮ กวาง กัว (Hò Quang Cua) วีรบุรุษแรงงาน

นาย Jeremy Zwinger ซีอีโอของ The Rice Trader นำถ้วยรางวัลมายังเวียดนามด้วยตนเอง เพื่อมอบให้แก่ นายโฮ กวาง กัว ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์แห่งความเคารพต่ออุตสาหกรรมข้าวของเวียดนาม และเป็นการแสดงความขอบคุณต่อความสำเร็จของ โฮ กวาง กัว และทีมวิจัยของเขา ในการพัฒนาข้าวพันธุ์ ST25 ซึ่งได้รับรางวัลข้าวที่ดีที่สุดในโลกถึงสามครั้ง

นายโฮ กวาง กัว (Ho Quang Cua) วิศวกรและวีรบุรุษแรงงาน กล่าวว่า ในการแข่งขันที่จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ปี 2025 ข้าวพันธุ์ ST25 ของเวียดนามได้รับรางวัลชนะเลิศร่วมกับกัมพูชา เนื่องจากผู้จัดงานมีถ้วยรางวัลเพียงใบเดียว จึงมอบรางวัลให้แก่ประเทศเจ้าภาพก่อน แล้วจึงมอบให้แก่เวียดนามในอีกกว่าสองเดือนต่อมา

นายโต ฮา นัม นายกสมาคมนานาชาติเวียดนาม (VFA) กล่าวว่า ST25 เป็นผลลัพธ์จากการเดินทางอันยาวนาน และบุคคลที่เดินบนเส้นทางอันยาวไกลนั้นคือวิศวกรโฮ กวาง กัว ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่โดดเด่นของเกษตรกรสมัยใหม่ของเวียดนาม

นายโต ฮา นัม กล่าวว่า ข้าวพันธุ์ ST25 ได้สร้างฐานที่มั่นคงในตลาดแล้ว สำหรับฤดูกาลเพาะปลูกฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิ ปี 2025-2026 พื้นที่เพาะปลูกข้าว ST25 มีจำนวนเกือบ 1.25 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นประมาณ 60% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว และคาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ ที่สำคัญคือปัจจุบันข้าว ST25 กว่า 70% ถูกส่งออกไปยังตลาดหลักๆ เช่น สหรัฐอเมริกา ยุโรป ออสเตรเลีย จีน และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้าวคุณภาพสูงของเวียดนามได้รับความไว้วางใจจากตลาดต่างประเทศมากขึ้นเรื่อยๆ

นายเจิ่น จี ฮุง (Trần Chí Hùng) รองประธานคณะกรรมการประชาชนเมืองเกิ่นโถ (Cần Thơ) กล่าวว่า ข้อเท็จจริงที่ว่าข้าวพันธุ์ ST25 ของเวียดนามยังคงได้รับการยกย่องว่าเป็นข้าวที่ดีที่สุดในโลกนั้น ไม่เพียงแต่เป็นความภาคภูมิใจของวีรบุรุษแรงงาน โฮ กวาง กัว และทีมวิจัยของเขาเท่านั้น แต่ยังเป็นความสำเร็จร่วมกันของความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาทางปัญญาของเวียดนาม รวมถึงการทำงานอย่างไม่ย่อท้อและสร้างสรรค์ของนักวิทยาศาสตร์ ธุรกิจ และเกษตรกรนับล้านคน

ตามที่รองประธานคณะกรรมการประชาชนเมืองเกิ่นโถกล่าว เมืองเกิ่นโถมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสภาพแวดล้อมการลงทุนอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนธุรกิจและเกษตรกรในการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงสู่เศรษฐกิจสีเขียวและการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล และมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ข้าวแห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับตำแหน่ง "ข้าวที่ดีที่สุดของโลก" ในปี 2025 และยกระดับสถานะของข้าวเวียดนามในตลาดโลก เมืองเกิ่นโถจะยังคงปรับปรุงกลไกและนโยบาย และกำหนดทิศทางในหลายด้านที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งเสริมการเชื่อมโยงเพื่อขยายขนาดการผลิตข้าว ST25 เชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่าข้าวคุณภาพสูง เชื่อมโยงการผลิตกับการแปรรูป มาตรฐานคุณภาพ การตรวจสอบย้อนกลับ และสร้างแบรนด์ข้าวเวียดนามที่ยั่งยืน

ก่อนหน้านี้ ระหว่างวันที่ 7-9 พฤศจิกายน 2568 ภายในกรอบการประชุมการค้าข้าวโลกครั้งที่ 17 ซึ่งจัดโดย The Rice Trader ในกรุงเทพมหานคร (กัมพูชา) ข้าวพันธุ์ ST25 ที่พัฒนาโดยวิศวกร โฮ กวาง ก้าว ได้เอาชนะคู่แข่งหลายรายและคว้ารางวัลที่หนึ่งในการประกวด "ข้าวที่ดีที่สุดในโลก" ประจำปี 2568 (โดยได้รับรางวัลร่วมกับข้าวพันธุ์ Phka Romdoul จากประเทศเจ้าภาพกัมพูชา)

นับเป็นครั้งที่สามแล้วที่ข้าวพันธุ์ ST25 ได้รับรางวัลชนะเลิศ หลังจากที่เคยได้รับรางวัลมาแล้วในปี 2019 และ 2023 ด้วยการจัดอันดับให้เป็นหนึ่งในพันธุ์ข้าวที่ดีที่สุดในโลกอย่างต่อเนื่อง และการคว้าแชมป์ถึงสามครั้ง ทำให้ "ข้าวพันธุ์ Ông Cua ST25" ไม่เพียงแต่เป็นความภาคภูมิใจของชาติ แต่ยังเป็นเครื่องรับประกันคุณภาพสินค้าเกษตรของเวียดนามในตลาดโลกอีกด้วย

หลังจากมุ่งมั่นในการผลิตข้าวปลอดภัยมาเป็นเวลา 5 ปี พื้นที่เพาะปลูกข้าวของวิศวกร โฮ กวาง ก้าว ได้ดึงดูดคริวเรือนเกือบ 2,000 คริวเรือน และส่งข้าวสะอาดออกสู่ตลาดมากกว่า 10,000 ตันต่อปี สถิติแสดงให้เห็นว่าผลผลิตข้าว ST25 ยังคงทรงตัวอยู่ที่ 6 ตันต่อเฮกตาร์ (960 กิโลกรัมต่อไร่) แต่มีมูลค่าสูงกว่า โดยมีราคาขายสูงกว่าข้าวทั่วไป 2,000-3,000 ดงต่อกิโลกรัมอย่างสม่ำเสมอ

ปัจจุบัน ตราสินค้า "ข้าว ST25" (Gạo Ông Cua ST25) ได้รับการคุ้มครองในตลาดสำคัญ เช่น สหราชอาณาจักร สหภาพยุโรป จีน ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตาม ปริมาณสินค้าที่ผลิตได้มักไม่เพียงพอต่อความต้องการ โดยเฉพาะในประเทศจีนและประเทศพัฒนาแล้วอื่นๆ

ที่มา *Oryza.com*

ฟิลิปปินส์

สำนักข่าว GMA Integrated News รายงานว่า กระทรวงเกษตร (The Department of Agriculture) คาดการณ์ว่าราคาขายปลีกข้าว (the retail prices of rice) จะทรงตัวในไตรมาสแรกของปี 2026 เนื่องจากอัตราภาษีนำเข้าข้าวคงอยู่ที่ 15% หลังจากการกลับเข้าสู่ตลาดข้าวระหว่างประเทศของฟิลิปปินส์เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2569

นายอาร์เนล เดอ เมซา (Arnel de Mesa) ผู้ช่วยเลขาธิการและโฆษกกระทรวงเกษตร (DA spokesperson, Assistant Secretary) กล่าวว่า อัตราภาษีนำเข้าข้าวคงอยู่ที่ 15% เนื่องจากยังไม่ถึงเกณฑ์ที่จะปรับเพิ่มอัตราภาษี

ภายใต้แนวทางปฏิบัติของคำสั่งบริหารฉบับที่ 105 (Executive Order No. 105) ปี 2025 ซึ่งขยายเวลาการห้ามนำเข้าจนถึงสิ้นเดือนธันวาคมปีที่แล้ว และกำหนดเงื่อนไขในการปรับอัตราภาษี อัตราภาษีข้าวจะถูกรับหากราคาข้าวเวียดนามมาตรฐาน (ข้าวขาว 5%) ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งการที่จะปรับภาษี (tariff rate) เป็น 20% ราคาข้าวเวียดนาม (the price of benchmark Vietnam rice) ควรอยู่ในช่วง 350 ถึง 367 ดอลลาร์สหรัฐต่อเมตริกตัน

อย่างไรก็ตาม ณ ปลายเดือนมกราคม 2569 ราคาข้าวเวียดนามในตลาดโลกอยู่ที่ 382 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ดังนั้นการปรับอัตราภาษีนำเข้าที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในวันที่ 16 มกราคม 2569 จึงยังไม่ได้ถูกนำมาใช้

ถึงกระนั้น เขากล่าวว่าราคาข้าวเวียดนามยังคงต่ำ ดังนั้นราคาขายปลีกที่แนะนำสูงสุด (the maximum suggested retail price; MSRP) ที่ 43 เปโซต่อกิโลกรัมจึงยังคงมีผลบังคับใช้ เนื่องจากข้าวนำเข้ามีราคาที่ต่ำ ราคาขายปลีกในตลาดสาธารณะจึงไม่ควรสูง

กระทรวงเกษตร พร้อมด้วยหน่วยงานรัฐบาลอื่นๆ และหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น จะยังคงติดตามตรวจสอบราคาข้าวในตลาดอย่างเข้มงวดต่อไป ซึ่งอัตราภาชีนำเข้าอาจมีการปรับเปลี่ยนในช่วงกลางเดือนเมษายน หากกระทรวงเกษตรรับรองว่าเข้าเกณฑ์การปรับขึ้นภาชีนำเข้าข้าวแล้ว ซึ่งจะตามมาด้วยคำสั่งศุลกากรเพื่อปรับอัตราภาชีนำเข้า

อย่างไรก็ตาม กระทรวงเกษตรยืนยันว่าราคาข้าวเปลือกหน้าไร่นาจะไม่ลดลงแม้จะมีภาชีนำเข้า 15% เนื่องจากกระทรวงเกษตรได้รับคำมั่นจากโรงสีและผู้ค้าว่า พวกเขาจะซื้อในราคาหน้าไร่นาที่ 17 เปโซต่อกิโลกรัมสำหรับข้าวเปลือกสด และ 21 เปโซต่อกิโลกรัมสำหรับข้าวเปลือกแห้ง

กระทรวงเกษตรคาดการณ์ปริมาณการนำเข้าเบื้องต้นประมาณ 300,000 ตันในเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งจะมีการทบทวนอย่างต่อเนื่องตามการพัฒนาของตลาด โดยผู้นำเข้าสามารถเริ่มยื่นขอใบอนุญาตนำเข้าด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชได้ โดยคาดว่าสินค้าจะมาถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2569

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 28 มกราคม 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 317,410.01 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 214 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 13.4% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 317,410.01 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 214 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 13.4% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 28 มกราคม 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 296,621.5 ตัน (สัดส่วน 93.45% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 12,335.0 ตัน (สัดส่วน 3.89%) เมียนมาจำนวน 8,000.0 ตัน (สัดส่วน 2.52%) เกาหลีใต้ 400 ตัน (สัดส่วน 0.13%) อินเดีย 50 ตัน (สัดส่วน 0.02%) อิตาลี 3.36 ตัน

ในปี 2568 (ข้อมูล ณ วันที่ 22 มกราคม 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 2,758,403.98 ตัน (สัดส่วน 81.5% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยเมียนมาจำนวน 343,910.33 ตัน (สัดส่วน 10.2%) ไทยจำนวน 176,865.26 ตัน (สัดส่วน 5.2%) ปากีสถานจำนวน 76,522.34 ตัน (สัดส่วน 2.3%) อินเดีย 20,707.39 ตัน (สัดส่วน 0.6%) เกาหลีใต้ 4,016 ตัน (สัดส่วน 0.1%) กัมพูชา 3,510 ตัน (สัดส่วน 0.1%) สิงคโปร์ 1,200 ตัน ใต้หวัน 540 ตัน ญี่ปุ่น 368 ตัน อิตาลี 6.46 ตัน ฝรั่งเศส 2.32 ตัน และสเปน 0.35 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 28 มกราคม 2569) มีจำนวนรวม 336 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 368,280.32 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 336 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 368,080.32 ตัน

สำนักข่าว Bloomberg งานโดยอ้างอิงข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งฟิลิปปินส์ (the Philippine Statistics Authority; PSA) ว่า ไนโตรมาสต์ที่ 4 ของปี 2025 ผลผลิตข้าวเปลือกของฟิลิปปินส์ลดลงประมาณ 5.2% เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เหลือ 6.839 ล้านตัน อย่างไรก็ตาม ผลผลิตข้าวเปลือกของประเทศเพิ่มขึ้น 3.1% เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เป็น 19.67 ล้านตัน ในปี 2025

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา รายงานโดยอ้างหนังสือพิมพ์ Business World ว่า กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) เปิดเผยว่า โรงสีข้าวให้คำมั่นที่จะปรับเพิ่มราคารับซื้อข้าวเปลือกทั้งที่มีความชื้นสูงและแห้ง ขณะเดียวกัน ผู้นำเข้าข้าวตกลองที่จะนำเข้าข้าวลือตแรกปริมาณ 300,000 ตัน ให้แล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ก่อนเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวสูงสุด

นาย Arnel V. De Mesa ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตร (DA) แถลงว่า การให้คำมั่นดังกล่าวเป็นผลจากการหารือระหว่างกระทรวงเกษตรกับผู้ประกอบการโรงสีข้าวและผู้นำเข้า ในช่วงการเริ่มต้นเก็บเกี่ยวข้าวฤดูแล้ง (dry-season harvest) ที่เร็วกว่าปกติ โดยโรงสีข้าวตกลองที่จะรับซื้อข้าวเปลือกในราคาขั้นต่ำ 17 เปโซต่อกิโลกรัม สำหรับข้าวเปลือกที่มีความชื้นสูง และ 21 เปโซต่อกิโลกรัม สำหรับข้าวเปลือกแห้ง โดยเฉพาะแหล่งปลูกข้าวหลักในภูมิภาคลูซอนตอนเหนือและลูซอนตอนกลาง คาดว่าจะสามารถคงราคานี้ไว้ได้จนถึงสิ้นสุดฤดูเก็บเกี่ยวในเดือนเมษายน

ทั้งนี้ การปรับเพิ่มราคาซื้อข้าวเปลือก ณ ไร่นาดังกล่าว คาดว่าจะช่วยสนับสนุนเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากราคาข้าวเปลือกได้ปรับลดลงอย่างต่อเนื่องตลอดปีที่ผ่านมา

ข้อมูลเบื้องต้นจากสำนักงานสถิติแห่งชาติฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) ระบุว่า ราคาเฉลี่ยข้าวเปลือกแห้ง ณ ไร่นา ทั่วประเทศในปี 2568 อยู่ที่ 17.70 เปโซต่อกิโลกรัม ลดลง 24.62% จากปี 2567 ที่อยู่ที่ 23.48 เปโซต่อกิโลกรัม โดยภายหลังจากการหารือกับผู้นำเข้า DA ได้กำหนดปริมาณการนำเข้าลือตแรกประมาณ 300,000 ตัน จนถึงสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ 2569 โดยจะมีการทบทวนตามสถานการณ์ตลาด ปริมาณดังกล่าวต้องมาถึงฟิลิปปินส์ภายในสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ 2569 เพื่อไม่ให้ตรงกับช่วงฤดูเก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนมีนาคมและเมษายน 2569

ทั้งนี้ ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry: BPI) การนำเข้าข้าวที่มาถึงหลังวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2569 จะถูกส่งกลับไปยังประเทศต้นทาง โดยผู้นำเข้าจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย ข้อมูลจาก BPI ระบุว่า การนำเข้าข้าวระหว่างวันที่ 1-15 มกราคม 2569 มีปริมาณ 178,397 ตัน ซึ่งเป็นปริมาณมากกว่าสองเท่าของที่คาดการณ์ไว้ที่ 71,772 ตัน ดังนั้น DA จะพิจารณากำหนดมาตรการห้ามนำเข้าข้าวหรือจำกัดปริมาณการนำเข้าเพิ่มเติมเมื่อเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนมีนาคม 2569

ทั้งนี้ อัตราภาษีนำเข้าข้าวยังคงอยู่ที่ 15% จนกว่าจะมีประกาศอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ DA จะยังไม่มีแผนปรับเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าข้าวจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2569 โดยการกำหนดรายละเอียดขั้นสุดท้ายจะดำเนินการอย่างรอบคอบ เพื่อป้องกันการเก็งกำไรในตลาดโดยไม่จำเป็น ภายใต้แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการปรับอัตรานำเข้าข้าวตามที่กำหนดไว้ในคำสั่ง Executive Order No. 105 กำหนดให้อัตราภาษีนำเข้าข้าวสำหรับเดือนมกราคมต้องประกาศภายในวันที่ 15 มกราคม 2569 โดยอ้างอิงจากราคาข้าวขาว 5% ของเวียดนาม ในเดือนธันวาคม 2568 และจะมีผลบังคับใช้จนถึงวันที่ 15 พฤษภาคม 2569

สำหรับผู้ประกอบการไทย การปรับเพิ่มราคาซื้อข้าวเปลือกของโรงสีและการกำหนดปริมาณการนำเข้าข้าว อาจมีผลต่อการแข่งขันด้านราคาข้าวและต้นทุนการผลิต เนื่องจากราคาข้าวเปลือกที่ปรับขึ้นอาจเพิ่มต้นทุนวัตถุดิบให้กับโรงสีและผู้ส่งออก ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยจึงจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์การจัดซื้อและการบริหารสต็อก รวมถึงเฝ้าติดตามมาตรการควบคุมการนำเข้าและอัตราภาษี เพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านราคาและรักษาเสถียรภาพทางธุรกิจในระยะต่อไป

ทั้งนี้ ในปี 2567 ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวรวม 4.77 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 32.10% จากปีก่อน โดยนำเข้าจากเวียดนามเป็นอันดับ 1 ปริมาณ 3.55 ล้านตัน คิดเป็น 74.42% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ไทย ปริมาณ 6.42 แสนตัน (13.46%) และปากีสถาน ปริมาณ 3.09 แสนตัน (6.49%)

สำหรับในปี 2568 (เดือนมกราคม – ตุลาคม) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวรวม 3.42 ล้านตัน ลดลง 12.17% จากช่วงเวลาเดียวกันปีก่อน ที่มีปริมาณการนำเข้า 3.89 ล้านตัน โดยนำเข้าจากเวียดนามเป็นอันดับ 1 ปริมาณ 2.92 ล้านตัน คิดเป็น 85.41% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ไทย ปริมาณ 1.98 แสนตัน (5.80%) และเมียนมา ปริมาณ 1.21 แสนตัน (3.54%) ตามลำดับ

สำนักข่าว Inquirer.Net รายงานว่า ฟิลิปปินส์กำลังดำเนินการขยายความสัมพันธ์ทางการค้าด้านเกษตรกรรมกับปากีสถาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ที่กว้างขึ้นในการกระจายแหล่งนำเข้าและเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร

เรื่องนี้ได้รับการเน้นย้ำในการประชุมล่าสุดระหว่างกระทรวงเกษตร (DA) และคณะผู้แทนจากปากีสถาน ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้หารือถึงโอกาสในการเพิ่มความร่วมมือและขยายการค้าทวิภาคีในสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ข้าวเป็นหนึ่งในสินค้าหลักที่ได้รับการหารือ เนื่องจากปากีสถานยังคงเป็นหนึ่งในผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลกและสามารถเป็นช่องทางจัดหาเพิ่มเติมสำหรับฟิลิปปินส์ได้ เนื่องจากประเทศยังคงพึ่งพาข้าวที่นำเข้าอย่างมากเพื่อรักษาระดับความพร้อมของข้าวในประเทศและจัดการกับแรงกดดันด้านราคา การดำเนินการของกระทรวงเกษตรจึงสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามอย่างต่อเนื่องของรัฐบาลในการรักษาระดับการนำเข้าธัญพืชหลักอย่างต่อเนื่องท่ามกลางสภาวะการผลิตในประเทศที่ผันผวน

นอกเหนือจากข้าวแล้ว การประชุมยังได้สำรวจความร่วมมือด้านเกษตรกรรมที่กว้างขึ้น รวมถึงความเป็นไปได้ทางการค้าและการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอื่นๆ ที่ปากีสถานมีศักยภาพในการผลิต สำหรับฟิลิปปินส์แล้ว การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้ส่งออกทางเลือกอย่างเช่นปากีสถาน สนับสนุนเป้าหมายของกระทรวงเกษตรในการปรับปรุงความยืดหยุ่นของอุปทานในตลาด รักษาเสถียรภาพราคาอาหาร และสร้างความมั่นใจว่าสามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรที่จำเป็นได้อย่างยั่งยืน

ที่มา *Oryza.com* และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา

อินโดนีเซีย

สำนักข่าว Reuters รายงานว่า สำนักงานสถิติแห่งอินโดนีเซีย (BPS) คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวจะเพิ่มขึ้นอย่างมากในไตรมาสแรกของปี 2026 โดยได้รับแรงหนุนหลักจากการขยายพื้นที่เก็บเกี่ยว

ผลผลิตข้าวเปลือกในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม 2026 คาดว่าจะอยู่ที่ 17.65 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 15.8% เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ขณะที่ผลผลิตข้าวสารคาดว่าจะอยู่ที่ 10.16 ล้านตันในช่วงเวลาเดียวกัน

BPS ยังคาดการณ์ว่าพื้นที่เก็บเกี่ยวจะขยายเป็น 20.5 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นประมาณ 15.32% เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลผลิตที่สูงขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากการขยายพื้นที่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยว

อินโดนีเซียมีการฟื้นตัวอย่างแข็งแกร่งในปี 2025 โดยผลผลิตข้าวเปลือกสูงถึง 60.21 ล้านตัน (เพิ่มขึ้น 13.29% เมื่อเทียบกับปีก่อน) และผลผลิตข้าวสารอยู่ที่ 34.69 ล้านตัน ซึ่งได้รับแรงหนุนจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย

ตามรายงานของ RRI สมาคมเกษตรกรในอินโดนีเซียกำลังเรียกร้องให้รัฐบาลเสริมสร้างคลังสำรองข้าวของประเทศ เพื่อเป็นมาตรการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับผลผลิต ซึ่งอาจทำให้ความพร้อมของอาหารและความมั่นคงทางราคาแย่ลง

สมาคมเน้นย้ำว่า คลังสำรองที่เชื่อถือได้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการปกป้องทั้งเกษตรกรและผู้บริโภค ในช่วงที่สภาพอากาศแปรปรวนหรือผลผลิตขาดแคลน

พวกเขาบอกว่า คลังสำรองที่แข็งแกร่งขึ้นจะช่วยให้รัฐบาลตอบสนองได้เร็วขึ้นในช่วงที่อุปทานตกต่ำ ป้องกันราคาที่พุ่งสูงขึ้นอย่างฉับพลัน และลดความไม่แน่นอนของตลาด ตามที่สมาคมระบุ ความพร้อมของคลังสำรองไม่เพียงแต่เป็นมาตรการด้านความมั่นคงทางอาหารเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญทางนโยบายในการรักษาเสถียรภาพอุปทานข้าวในภูมิภาคต่างๆ เมื่อสภาพการเก็บเกี่ยวอ่อนแอลง

บทความนี้เน้นย้ำถึงความกังวลอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับความเสี่ยงตามฤดูกาลและสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อการเพาะปลูกและผลผลิต ซึ่งตอกย้ำความจำเป็นของระบบสำรองที่แข็งแกร่งขึ้น สมาคมมองว่าการจัดการคลังสำรองที่ดีขึ้นเป็นหนึ่งในขั้นตอนที่ปฏิบัติได้จริงที่สุดในการลดความเปราะบางของระบบอาหารและหลีกเลี่ยงการหยุดชะงักของอุปทานข้าวทั่วประเทศ

ที่มา *Oryza.com*

ญี่ปุ่น

สำนักข่าว Jiji Press รายงานว่า กระทรวงการคลังของญี่ปุ่นเปิดเผยเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2569 ว่า การนำเข้าข้าวของภาคเอกชนของญี่ปุ่นในปี 2025 เพิ่มขึ้นถึง 95 เท่าจากปีที่แล้ว เป็น 96,834 ตัน เนื่องจากความต้องการข้าวจากต่างประเทศยังคงแข็งแกร่ง แม้จะมีภาชีนำเข้าที่สูงก็ตาม เนื่องจากราคาข้าวที่ปลูกในประเทศพุ่งสูงขึ้น

ทั้งนี้ ข้าวที่นำเข้าจากสหรัฐอเมริกาจำนวน 75,638 ตัน หรือประมาณ 78% ของทั้งหมด รองลงมาคือ ไต้หวัน 7,024 ตัน เวียดนาม 4,567 ตัน และไทย 4,014 ตัน เป็นต้น

ภายใต้ข้อผูกพันการเข้าถึงตลาดขั้นต่ำที่ตกลงกับคู่ค้า ญี่ปุ่นนำเข้าข้าวประมาณ 770,000 ตันต่อปีโดยไม่ต้องเสียภาษี รวมถึงข้าวสำหรับบริโภคเป็นอาหารหลักมากถึง 100,000 ตัน โดยข้าวที่นำเข้าโดยภาคเอกชนนอกเหนือโควตาจะต้องเสียภาษี 341 เยนต่อกิโลกรัม

การนำเข้าข้าวของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูร้อน ท่ามกลางความไม่แน่นอนเกี่ยวกับผลผลิตข้าวที่จะมาถึง การนำเข้าในปีที่แล้วรวมถึง 20,979 ตันในเดือนมิถุนายน และ 26,397 ตันในเดือนกรกฎาคม 2568 อย่างไรก็ตามการนำเข้าลดลงอย่างมากตั้งแต่เดือนกันยายนเมื่อเริ่มเก็บเกี่ยวอย่างจริงจัง

กระทรวงการคลังของญี่ปุ่นระบุว่า การเพิ่มขึ้นอย่างมากนี้สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างสิ้นเชิงจากปีก่อนๆ ที่ภาชีนำเข้าสูงทำให้การนำเข้าเชิงพาณิชย์ลดลง ซึ่งเน้นย้ำถึงความรุนแรงของการขาดแคลนข้าวและภาวะราคาตกต่ำ

การนำเข้าที่พุ่งสูงขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากราคาข้าวที่ปลูกในประเทศที่พุ่งสูงขึ้น ทำให้การนำเข้าข้าวมีความคุ้มค่าในเชิงพาณิชย์แม้จะมีภาชีสูงก็ตาม ในขณะที่ญี่ปุ่นรักษาตลาดข้าวที่มีการคุ้มครองอย่างเข้มงวด การนำเข้าจากภาคเอกชนยังคงเกิดขึ้นได้หากผู้ซื้อยินดีจ่ายภาชีนำเข้าที่สูง ภาวะวิกฤตสินค้าขาดแคลน ราคาขายส่งสูง และแรง

กีดกันด้านต้นทุนของผู้บริโภคจึงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการค้าปกติ ทำให้มีการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศเพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนในตลาดเชิงพาณิชย์

การขาดแคลนนี้เชื่อมโยงกับความผันผวนทั้งด้านอุปทานและอุปสงค์ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ซึ่งสำนักข่าว Reuters รายงานว่าคลื่นความร้อนรุนแรงส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร ขณะที่การกักตุนและการซื้ออย่างตื่นตระหนก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากความกังวลเกี่ยวกับการหยุดชะงักที่เกี่ยวข้องกับแผ่นดินไหวยิ่งเพิ่มแรงกดดันต่อตลาด ในขณะที่เดียวกัน อุปสงค์ได้รับการสนับสนุนจากการบริโภคที่แข็งแกร่งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งยิ่งทำให้ปริมาณสินค้าที่มีอยู่ลดลง ปัจจัยเหล่านี้รวมกันทำให้ราคาสูงขึ้นอย่างรวดเร็วและปริมาณสินค้านำเข้ากระตุ้นให้เกิดการทดแทนด้วยข้าวที่นำเข้า

สำนักข่าว Jiji Press รายงานว่ากระทรวงเกษตรของญี่ปุ่น ระบุว่า ปริมาณข้าวคงคลังของภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 34% จากปีก่อนหน้า มาอยู่ที่ 3.38 ล้านตัน ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2568 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงยอดขายข้าวที่ชะลอตัวเนื่องจากราคาสูงขึ้น และถือเป็นปริมาณข้าวคงคลังในเดือนธันวาคมที่สูงเป็นอันดับสามในรอบสิบปี รองจาก 3.49 ล้านตันในปี 2021 และ 3.42 ล้านตันในปี 2020

จากปริมาณล่าสุดนี้ 2.6 ล้านตันเป็นของผู้รับซื้อข้าว รวมถึงสหกรณ์การเกษตร เพิ่มขึ้น 33% จากปีก่อนหน้า และ 780,000 ตันเป็นของพ่อค้าส่ง เพิ่มขึ้น 39% จากปีก่อนหน้า โดยปกติแล้ว ปริมาณข้าวคงคลังของภาคเอกชนจะสูงสุดในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายนจากนั้นจึงจะเริ่มลดลง แต่ในครั้งนี้นักกลับเพิ่มขึ้น 90,000 ตันในเดือนธันวาคม

ขณะเดียวกัน ผลสำรวจจากผู้รับซื้อข้าวรายใหญ่ระบุว่า ข้าวที่เก็บเกี่ยวในปี 2025 จำนวน 2.49 ล้านตัน ได้ถูกรวบรวมแล้ว ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2568 ซึ่งเพิ่มขึ้น 16% จากปีก่อนหน้า

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น (MAFF) รายงานว่า มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารการเกษตร ป่าไม้ และประมงในปี 2568 เพิ่มขึ้นเกิน 1.7 ล้านล้านเยน (ราว 1.09 หมื่นล้านดอลลาร์) ทำสถิติสูงสุดใหม่เป็นปีที่ 13 ติดต่อกัน จากกระแสความนิยมอาหารญี่ปุ่น หรือวาโชกุ (Washoku) ที่ขยายตัวทั่วโลก

รัฐบาลญี่ปุ่นระบุว่า กระแสการรักสุขภาพที่ขยายตัว หนุนยอดส่งออกข้าวเชิงพาณิชย์ขึ้นเป็นสองเท่าจากปีก่อน ขณะที่ยอดส่งออกสินค้าหลัก 20 รายการ อาทิ เนื้อวัวและข้าว ทำสถิติสูงสุดใหม่ ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกรวมเพิ่มขึ้น 12.8% เมื่อเทียบรายปี

อย่างไรก็ดี ตัวเลขดังกล่าวยังต่ำกว่าเป้าหมายรัฐบาลที่ตั้งไว้ที่ 2 ล้านล้านเยนในปี 2568 โดยรัฐบาลมองว่าการเดินทางพัฒนาตลาดส่งออกอย่างต่อเนื่องยังมีความจำเป็น เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายมูลค่าส่งออก 5 ล้านล้านเยนในปี 2573

เมื่อแบ่งตามประเทศและภูมิภาค สหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกอันดับหนึ่ง มูลค่า 2.762 แสนล้านเยน เพิ่มขึ้น 13.7% จากความต้องการข้าวเชิงพาณิชย์และอาหารทะเลที่ถูกมองว่าเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ แม้มีการปรับขึ้นภาษีนำเข้าตั้งแต่เดือนเมษายนปีที่แล้ว

ขณะที่ยอดส่งออกไปยังฮ่องกงตามมาเป็นอันดับสองที่ 2.228 แสนล้านเยน ตามด้วยไต้หวัน 1.812 แสนล้านเยน ขณะที่จีนซึ่งกลับมาระงับการนำเข้าอาหารทะเลจากญี่ปุ่นท่ามกลางความตึงเครียดทางการทูต รั้งอันดับสี่ที่ 1.799 แสนล้านเยน

ทั้งนี้ ยอดส่งออกไปจีนเพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 3 ปี ขยายตัว 7.0% โดยมีแรงหนุนหลักจากยอดส่งออกเปียร์และพอนไม้ที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ในด้านปริมาณ ยอดส่งออกข้าวเพิ่มขึ้น 3.2% จากปีก่อน แต่ 46,573 ตัน ขณะที่ยอดส่งออกข้าวหุงสุก บรรจุงู่งเพิ่มขึ้น 21.8% เป็น 2,950 ตัน ส่วนหนึ่งมาจากการขยายการบริโภคในเครือร้านอาหารญี่ปุ่นในต่างประเทศ รัฐบาลญี่ปุ่นตั้งเป้าเพิ่มการส่งออกข้าวต่อปี รวมถึงข้าวบรรจุงู่งและแป้งข้าว เป็น 353,000 ตันภายในปี 2573

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง (the Ministry of Agriculture, Forestry, and Fisheries; MAFF) ประกาศผลการประมูลซื้อและขายพร้อมกัน (simultaneous buy and sell; SBS) ครั้งที่ 5 ของข้อตกลงหุ้นส่วน เศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (The Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership; CPTPP) ประจำปีงบประมาณ 2025/26 (เมษายน 2025 - มีนาคม 2026) ซึ่งดำเนินการเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2569 โดย MAFF ต้องการนำเข้าข้าวประมาณ 1,200 ตันในการประมูลครั้งนี้ ซึ่ง MAFF สามารถซื้อและขายข้าว (ข้าว กล้องทั้งหมด) จำนวน 1,200 ตัน และได้รับข้อเสนอครบ 1,200 ตัน

สามารถดูประกาศผลได้ที่: https://www.maff.go.jp/j/seisan/boueki/nyusatu/n_sbsrice/attach/pdf/index-132.pdf

ทั้งนี้ ข้อตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (CPTPP) เป็นข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิก ได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไน แคนาดา ชิลี ญี่ปุ่น มาเลเซีย เม็กซิโก นิวซีแลนด์ เปรู สิงคโปร์ และเวียดนาม ที่มา *Oryza.com*

เกาหลีใต้

หน่วยงานการค้าสินค้าเกษตร ประมง และอาหารของรัฐบาลเกาหลีใต้ (Agro Fisheries & Food Trade Corporation ;KAFTC) ได้ประกาศตารางโควตาอัตราภาษี (the Tariff Rate Quota; TRQ) สำหรับปี 2026 ตามประกาศดังกล่าว ในช่วงครึ่งแรกของปี 2025 จะมีการประกาศประกวดราคา 4 ครั้ง ในเดือน กุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน และพฤษภาคม 2569 และในช่วงครึ่งหลังของปี 2025 จะมีการประกาศประกวดราคา 3 หรือ 5 ครั้ง ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ภายในประเทศในขณะนั้น

โดยโควตาเฉพาะประเทศมีดังนี้ ประเทศจีนจำนวน 157,195 ตัน สหรัฐฯจำนวน 132,304 ตัน เวียดนาม จำนวน 55,122 ตัน ไทยจำนวน 28,494 ตัน และออสเตรเลียจำนวน 15,595 ตัน

สามารถดูประกาศได้ที่ <https://www.at.or.kr/article/apko363300/view.action?articleId=51515> ที่มา *Oryza.com*

อินเดีย

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวของอินเดียทรงตัวเนื่องจากการอ่อนค่าของเงินรูปี ซึ่งช่วยชดเชยต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น โดยข้าวหนึ่งอินเดีย 5% มีราคาเสนอขายอยู่ที่ 351-356 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เทากับ 351-356 ดอลลาร์ต่อตันในสัปดาห์ก่อนหน้า ส่วนข้าวขาว 5% มีราคาเสนอขายอยู่ที่ 348-353 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ทั้งนี้ ค่าเงินรูปีของอินเดียอ่อนค่าลงสู่ระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2569 ส่งผลให้ผู้ส่งออกได้รับส่วนต่างรายได้จากการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมากขึ้น ผู้ส่งออกรายหนึ่งในโกลกาตา กล่าวว่า ค่าเงินรูปีที่อ่อนค่าช่วยให้พวกเขารักษาความได้เปรียบในการแข่งขันท่ามกลางตลาดที่มีอุปทานล้นเกิน แม้ว่าความต้องการของผู้บริโภคโดยรวมจะยังคงซบเซาอยู่ก็ตาม

สหพันธ์ผู้ส่งออกข้าวอินเดีย (Indian Rice Exporters Federation: IREF) ระบุว่า ข้อตกลงการค้าระหว่างอินเดียและสหรัฐฯ จะช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของข้าวอินเดียให้กลับมาอยู่ในระดับเดียวกับ

ประเทศคู่แข่งหลักอย่างไทยและปากีสถาน พร้อมเพิ่มความได้เปรียบให้กับผู้ส่งออกอินเดียในตลาดสหรัฐฯ โดย IREF แสดงมุมมองเชิงบวกต่อข้อตกลงดังกล่าว

IREF ระบุในแถลงการณ์อย่างเป็นทางการว่า การปรับลดอัตราภาษีนำเข้าข้าวจาก 50% เหลือ 18% จะช่วยลดภาระภาษีของข้าวอินเดียได้อย่างมีนัยสำคัญ และทำให้ข้าวอินเดียกลับมาแข่งขันได้ในระดับเดียวกับไทยและปากีสถาน ซึ่งปัจจุบันการส่งออกข้าวไปยังสหรัฐฯ ต้องเผชิญอัตราภาษีราว 19%

นายเปรม การ์ก ประธานระดับชาติของ IREF มองว่า การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นปัจจัยบวกสำคัญต่อการส่งออกข้าวอินเดีย โดยเฉพาะในช่วงที่อินเดียกำลังก้าวเข้าสู่ฤดูกาลผลิตใหม่ ซึ่งคาดว่าผลผลิตจะทำสถิติสูงถึงประมาณ 149 ล้านตัน มีอุปทานที่เพียงพอ และมีปัจจัยพื้นฐานภายในประเทศที่แข็งแกร่ง

ก่อนหน้านี้ ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ผู้นำสหรัฐฯ ประกาศผ่านแพลตฟอร์มทวิตโซเชียลเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2569 ว่า สหรัฐฯ และอินเดียได้บรรลุข้อตกลงการค้าร่วมกัน โดยสหรัฐฯ จะเรียกเก็บภาษีศุลกากรสินค้านำเข้าจากอินเดียในอัตรา 18% ลดลงจากเดิมที่ 25% ขณะที่อินเดียจะเรียกเก็บภาษีนำเข้าสินค้าจากสหรัฐฯ ในอัตรา 0%

สำนักข่าว Bloomberg รายงานว่า อินเดียจะลดงบประมาณอุดหนุนอาหารลงเล็กน้อยสำหรับปีงบประมาณหน้า ขณะที่ยังคงดำเนินโครงการสวัสดิการขนาดใหญ่ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนหลายร้อยล้านคนต่อไป

ในการแถลงงบประมาณในรัฐสภาเมื่อวันอาทิตย์ที่ผ่านมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (the Finance Minister) ประกาศว่ารัฐบาลจะใช้เงิน 2.27 ล้านล้านบาท (24.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ในการอุดหนุนอาหารในปีงบประมาณที่เริ่มต้นวันที่ 1 เมษายน 2569 ซึ่งต่ำกว่าประมาณการที่มีการแก้ไขที่ 2.28 ล้านล้านบาทสำหรับปีปัจจุบันเล็กน้อย

โครงการอุดหนุนอาหารได้สนับสนุนระบบการกระจายอาหารทั่วประเทศของอินเดีย ซึ่งจัดหาธัญพืชฟรีในปริมาณคงที่ ส่วนใหญ่เป็นข้าวและข้าวสาลีให้กับประชาชนประมาณ 800 ล้านคน ทำให้เป็นหนึ่งในโครงการความมั่นคงทางอาหารที่ใหญ่ที่สุดในโลก

ลดงบประมาณอุดหนุนปุ๋ย:

อินเดียจะลดงบประมาณอุดหนุนปุ๋ยในปีงบประมาณหน้าที่จะเริ่มต้นในเดือนเมษายน 2569 ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของภาครัฐ แต่ก็อาจเพิ่มต้นทุนการเพาะปลูกสำหรับเกษตรกร และอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ปุ๋ยในประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศงบประมาณของรัฐบาลกลางในรัฐสภาเมื่อวันอาทิตย์ว่า รัฐบาลจะจัดสรรงบประมาณ 1.71 ล้านล้านบาท (18.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) สำหรับการอุดหนุนปุ๋ยในปีงบประมาณ 2026-27 ลดลงจาก 1.86 ล้านล้านบาทที่ได้มีการแก้ไขแล้วสำหรับปีงบประมาณปัจจุบัน โดยเงินอุดหนุนนี้ใช้เพื่อชดเชยผู้ผลิตที่ขายปุ๋ยให้กับเกษตรกรในราคาต่ำกว่าราคาตลาด ทำให้โครงการนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการรักษาด้านทุนการผลิตทางการเกษตรให้ต่ำ

ทั้งนี้ อินเดียควบคุมและให้เงินอุดหนุนปุ๋ยในโตรเจน เช่น ยูเรีย อย่างเข้มงวด ในขณะที่โพแทสเซียมและไดแอมโมเนียมเฟอสเฟตได้รับการควบคุมเพียงบางส่วนเท่านั้น

กระทรวงเกษตรและสวัสดิการเกษตรกร (the Ministry of Agriculture and Farmers' Welfare; MOAFW) รายงานความคืบหน้าการเพาะปลูกปี 2025/26 โดยระบุว่า ณ วันที่ 23 มกราคม 2569 เกษตรกรอินเดีย

ได้ปลูกข้าวฤดู Rabi (พืชผลฤดูร้อน) บนพื้นที่ 19.39 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นประมาณ 6.16% จาก 18.27 ล้านไร่ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ขณะที่พื้นที่เพาะปลูกพืชผลในฤดู Rabi โดยรวมในปี 2025/26 เพิ่มขึ้นประมาณ 2.8% เป็น 41.25 ล้านไร่ จากประมาณ 40.12 ล้านไร่ในปีก่อนหน้า ทั้งนี้ การปลูกข้าวฤดู Rabi ในอินเดียจะเริ่มระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเมษายน และเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนมีนาคมถึงเมษายน

สำนักข่าว Reuters รายงานว่า อินเดียและสหภาพยุโรปได้บรรลุข้อตกลงการค้าเสรีครั้งสำคัญที่รอคอยมานาน ซึ่งจะลดภาษีศุลกากรลงอย่างมากสำหรับสินค้าส่วนใหญ่ที่ทำการค้ากัน นับเป็นการเคลื่อนไหวทางภูมิรัฐศาสตร์และเศรษฐกิจครั้งสำคัญที่มุ่งเป้าไปที่การส่งเสริมการค้าวิภาคีและปกป้องทั้งสองฝ่ายจากความไม่แน่นอนทางการค้าโลกที่เพิ่มขึ้น

ทั้งสองฝ่ายได้ปกป้องภาคเกษตรกรรมที่มีความอ่อนไหวทางการเมือง ที่น่าสังเกตคือ ข้อตกลงการค้านี้ ยกเว้นสินค้าเกษตรหลายรายการ รวมถึงข้าว ตลอดจนถั่วเหลือง เนื้อวัว น้ำตาล และผลิตภัณฑ์นม ซึ่งเน้นย้ำถึงการต่อต้านอย่างต่อเนื่องต่อการเปิดเสรีสินค้าหลักที่อ่อนไหว

ภายใต้ข้อตกลง อินเดียจะยกเลิกหรือลดภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าของสหภาพยุโรป 96.6% ตามมูลค่าการค้า ซึ่งคาดว่าจะขยายการเข้าถึงตลาดอินเดียที่ได้รับการคุ้มครองมาโดยตลอดของสหภาพยุโรปอย่างมีนัยสำคัญ สหภาพยุโรปประเมินว่าข้อตกลงนี้อาจเพิ่มการส่งออกของสหภาพยุโรปไปยังอินเดียเป็นสองเท่าภายในปี 2032 และประหยัดภาษีศุลกากรได้มากถึง 4 พันล้านยูโร (4.75 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) ต่อปีสำหรับบริษัทในยุโรป

ในทางกลับกัน สหภาพยุโรปจะลดภาษีนำเข้าสินค้าจากอินเดีย 99.5% ภายในระยะเวลาสูงสุดเจ็ดปี โดยสินค้าที่อินเดียจะได้รับประโยชน์หลักๆ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ทางทะเล สิ่งทอ สารเคมี และอัญมณีและเครื่องประดับ เป็นต้น

จุดเด่นสำคัญอีกประการหนึ่งคือการเปิดตลาดรถยนต์ของอินเดีย ภาษีนำเข้ารถยนต์จากสหภาพยุโรป ซึ่งอาจสูงถึง 110% จะถูกลดลงอย่างมาก เหลือเพียง 10% ภายในระยะเวลาห้าปี ตามการประมาณการของสหภาพยุโรป นอกจากนี้ ภาษีนำเข้าเครื่องตีเหล็กก็ลดลงด้วย รวมถึงไวน์และสุรา ซึ่งจะสร้างโอกาสทางการตลาดใหม่ๆ ให้กับผู้ส่งออกของยุโรป

อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงนี้ยังคงต้องผ่านการตรวจสอบและอนุมัติทางกฎหมาย แต่คาดว่าจะสามารถนำไปปฏิบัติได้ภายในเวลาประมาณหนึ่งปี

ที่มา *Oryza.com*

ปากีสถาน

สำนักข่าว Dawn และ Business Recorder รายงานว่า กระทรวงพาณิชย์ของปากีสถานได้เร่งดำเนินการทางการทูตเพื่อขยายการเข้าถึงตลาดส่งออกข้าว ท่ามกลางแรงกดดันต่อการส่งออกและแนวโน้มการส่งออกที่ลดลง

นายกรัฐมนตรีปากีสถานได้สั่งการให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ประสานงานกับคู่ค้าสำคัญเพื่อสำรวจโอกาสใหม่ๆ และช่วยรักษาเสถียรภาพปริมาณการส่งออก ซึ่งส่วนหนึ่งของความพยายามนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ของปากีสถานได้พบกับเอกอัครราชทูตตุรกีเพื่อหารือเกี่ยวกับการเพิ่มการส่งออกข้าวไปยังตุรกี โดยยืนยันว่าปากีสถานสามารถจัดหาข้าวทั้งชนิดบาสมัติและชนิดอื่นๆ ให้กับตุรกีได้ในราคาที่แข่งขันได้ พร้อมทั้ง

เรียกร้องให้รัฐบาลตรึงขยายการนำเข้าเป็นกรณีพิเศษ ทั้งสองฝ่ายยังได้หารือเกี่ยวกับการเปิดใช้งานช่องทางการค้าแบบรัฐต่อรัฐควบคู่ไปกับการจัดการกับภาคเอกชน

การประชุมครั้งนี้เกิดขึ้นหลังจากที่ได้มีการหารือในลักษณะเดียวกันกับเอกอัครราชทูตอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของรัฐบาลในการรักษาตลาดส่งออกเพิ่มเติม

เพื่อสนับสนุนความสามารถในการแข่งขัน รัฐบาลได้ประกาศมาตรการลดหย่อนภาษีมูลค่า 15 พันล้านรูปี โดยมีเป้าหมายเพื่อบรรเทาผลกระทบจากราคาการส่งออกและช่วยให้ชาวของปากีสถานสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล อย่างไรก็ตาม รายงานระบุว่า ราคาสินค้าในตลาดภายในประเทศพุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็วภายในไม่กี่วันหลังจากการประกาศมาตรการลดหย่อนภาษี ทำให้เกิดความกังวลว่าอัตราภาษีภายในประเทศที่สูงขึ้นอาจบั่นทอนประสิทธิภาพการส่งออกได้อีก

เจ้าหน้าที่กล่าวว่า ปากีสถานมีการเก็บเกี่ยวข้าวได้ดีในฤดูกาลนี้ ทำให้มั่นใจได้ทั้งคุณภาพและปริมาณส่วนเกินที่สามารถส่งออกได้ อย่างไรก็ตาม รัฐมนตรีเน้นย้ำว่า การกำหนดราคาอย่างดุเดือดของคู่แข่ง โดยเฉพาะอินเดียและเวียดนาม ได้เพิ่มการแข่งขันและผลักดันให้ราคาสินค้าในตลาดโลกลดลง แม้ว่าปริมาณการส่งออกของปากีสถานจะยังคงทรงตัวก็ตาม

รัฐบาลปากีสถานยังได้พัฒนากลไกสนับสนุนด้านราคาเพื่อช่วยให้ผู้ส่งออกสามารถกำหนดราคาให้สอดคล้องกับราคาสินค้าในตลาดโลก เพื่อไม่ให้ผู้ซื้อต้องเสียเปรียบด้านต้นทุนเมื่อซื้อสินค้าจากปากีสถาน

สำนักข่าว Daily CPEC รายงานว่า การส่งออกข้าวของปากีสถานไปยังจีนเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2025 โดยมีมูลค่ารวมกว่า 62 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากการส่งออกขยายตัวในประเภทข้าวที่สำคัญต่างๆ ยอดขายรวมถึงข้าวสารที่สีแล้วบางส่วน หรือข้าวสารที่สีทั้งหมด (semi-and wholly milled rice) และข้าวหัก (broken rice) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการข้าวปากีสถานของจีนที่เพิ่มขึ้น

ในแง่ปริมาณ การส่งออกอยู่ที่ 157,740 ตัน ประกอบด้วยข้าวสารที่สีแล้วบางส่วน หรือข้าวสารที่สีทั้งหมด (HS 10063020) จำนวน 110,100 ตัน มูลค่าประมาณ 46.86 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และข้าวหักจำนวน 47,630 ตัน แสดงให้เห็นถึงการปรับปรุงที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าในด้านการค้าขายระหว่างสองประเทศ

ภายในประเทศจีน มณฑลกุ้ยโจวกลายเป็นจุดหมายปลายทางที่ใหญ่ที่สุดสำหรับข้าวปากีสถาน โดยนำเข้า 61,800 ตัน มูลค่ากว่า 26 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ปักกิ่งอยู่ในอันดับที่สองด้วยจำนวน 42,930 ตัน มูลค่า 15.48 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แสดงให้เห็นว่าความต้องการแข็งแกร่งที่สุดในศูนย์กลางการบริโภคและการค้าที่สำคัญ รายงานยังเน้นย้ำว่ามณฑลอื่นๆ ได้แก่ อานฮุย เจ้อเจียง ผู้เจี้ยน เจียงซี หูเป่ย์ หูหนาน เจียงซู เสฉวน และเฮยหลงเจียง ก็มีส่วนช่วยในการเพิ่มขึ้นโดยรวม แสดงให้เห็นถึงความต้องการที่กระจายตัวกว้างขึ้นนอกเหนือจากสองตลาดหลัก

การขยายตัวดังกล่าวมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น ราคาการส่งออกที่แข่งขันได้ คุณภาพและมาตรฐานการแปรรูปที่ดีขึ้น และการปรับปรุงด้านโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานที่แข็งแกร่งขึ้น ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยให้ปากีสถานเสริมสร้างตำแหน่งทางการตลาดในประเทศจีน และอาจเป็นการปูทางไปสู่การเติบโตของการส่งออกอย่างต่อเนื่องในอนาคต

สำนักข่าว Dawn รายงานว่า กระทรวงพาณิชย์ของปากีสถานได้จัดสรรงบประมาณประมาณ 15 พันล้านรูปี (ประมาณ 54 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) สำหรับโครงการคืนภาษีและค่าธรรมเนียมภายในประเทศสำหรับผู้ส่งออกข้าว

ในขณะที่การส่งออกข้าวลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนนี้ดำเนินการผ่านโครงการคืนภาษีและค่าธรรมเนียมภายในประเทศ (the Drawback on Local Taxes and Levies; DLTL)

สำหรับรายละเอียดส่วนลด (Rebate) นั้น ผู้ส่งออกข้าวบาสมัติและข้าวกล้อง (Basmati and brown rice) มีสิทธิ์ได้รับส่วนลด 9% ของมูลค่า FOB แต่เฉพาะในกรณีที่ราคาส่งออกอยู่ที่ 750 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันขึ้นไป และผู้ส่งออกข้าวชนิดอื่น (other coarse rice) มีสิทธิ์ได้รับส่วนลด 3% แต่เฉพาะในกรณีที่ราคาส่งออกต่ำกว่า 750 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

การเคลื่อนไหวนี้ได้ก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในอุตสาหกรรมและความกังวลเกี่ยวกับแรงกดดันด้านราคาภายในประเทศที่อาจเกิดขึ้น

ขณะที่นายไฟซาล จาฮันگیر (Faisal Jahangir) ประธานสมาคมผู้ส่งออกข้าวแห่งปากีสถาน (The Rice Exporters Association of Pakistan; REAP) ได้ปกป้องมาตรการนี้ โดยกล่าวว่า จะช่วยลดราคาการส่งออกและปรับปรุงความสามารถของปากีสถานในการแข่งขันในระดับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่ข้าวจากอินเดียกำลังเสนอขายในราคาที่ต่ำกว่าอย่างมาก

นายไฟซาล จาฮันگیر กล่าวว่า การลดหย่อนภาษีจะช่วยให้ผู้ส่งออกรักษาส่วนแบ่งการตลาดท่ามกลางการแข่งขันที่รุนแรง พร้อมเสริมว่าการสนับสนุนนี้มีจุดประสงค์เพื่อบรรเทาแรงกดดันด้านต้นทุนที่อุตสาหกรรมเผชิญอยู่ เขาปฏิเสธข้อกังวลที่ว่าโครงการนี้จะผลักดันราคาข้าวในประเทศให้สูงขึ้น โดยยืนยันว่าการลดหย่อนภาษีนี้ออกแบบมาเพื่อสนับสนุนการส่งออกมากกว่าที่จะมีอิทธิพลต่อตลาดในประเทศ

อย่างไรก็ตาม ผู้ส่งออกรายอื่นๆ เตือนว่าการคืนภาษีไม่ได้แก้ปัญหาเชิงโครงสร้างที่ลึกกว่า และอาจกระตุ้นให้เกิดความบิดเบือนในตลาดแทน บางคนเกรงว่านโยบายนี้อาจผลักดันราคาข้าวในประเทศให้สูงขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้กักตุน/นักเก็งกำไรมากกว่าการปรับปรุงผลผลิตภาพหรือความสามารถในการแข่งขัน

ขณะที่ผู้ส่งออกข้าวรายหนึ่งในเมืองการาจิกกล่าวว่า ระบบราชการของปากีสถานมีประวัติการทำผิดพลาดซ้ำซากมาตั้งแต่ทศวรรษ 1960 โดยอาศัยมาตรการระยะสั้น เช่น การลดหย่อนภาษีและเงินอุดหนุน เพื่อพยุงภาคการส่งออก

เขากล่าวว่ามาตรการจูงใจชั่วคราวเหล่านี้ล้มเหลวในการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน ทำให้การส่งออกส่วนใหญ่ยังคงทรงตัวแม้จะได้รับการสนับสนุนทางการคลังซ้ำแล้วซ้ำเล่า ในทางตรงกันข้าม เขากล่าวว่าคู่แข่งในภูมิภาค เช่น จีน อินเดีย บังกลาเทศ และเวียดนาม ได้มุ่งเน้นไปที่การปฏิรูปโครงสร้างเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต โลจิสติกส์ และต้นทุน ทำให้ผู้ส่งออกของประเทศเหล่านั้นสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในตลาดโลก

ผู้ส่งออกยังกล่าวว่าการส่งออกข้าวลดลงนับตั้งแต่มีการยกเลิกราคาส่งออกขั้นต่ำ เนื่องจากต้นทุนการเพาะปลูก การสี การจัดหาเงินทุน และภาษีที่สูงขึ้น ซึ่งความสามารถในการแข่งขันด้านราคาอย่างยั่งยืนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการเพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิต ไม่ใช่จากมาตรการจูงใจที่ส่งเสริมพฤติกรรมเก็งกำไร ในมุมมองของพวกเขา การลดราคาข้าวผ่านการเพิ่มผลผลิตจะสร้างความมั่นคงที่แท้จริงตลอดห่วงโซ่คุณค่า

พวกเขายกตัวอย่างอินเดีย โดยสังเกตว่าราคาข้าวอินเดีย โดยเฉพาะข้าวบาสมัติ ลดลงเนื่องจากผลผลิตที่สูงขึ้น ผลผลิตต่อไร่ที่ดีขึ้น และการพัฒนาพันธุ์ใหม่ที่สามารถปลูกได้ในหลายภูมิภาค ผู้ส่งออกบางรายเตือนว่ามาตรการจูงใจนี้อาจทำให้ราคาข้าวในประเทศสูงขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เก็บสต็อกมากกว่าผู้ส่งออก ในขณะที่สร้างความกดดันให้กับผู้บริโภค

นอกจากนี้ ฝ่ายที่วิจารณ์ยังโต้แย้งว่า การเชื่อมโยงส่วนลดกับราคา FOB จะส่งแรงจูงใจด้านราคาไปยังตลาดจัดซื้อภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับข้าวบาสมาดิ ซึ่งอาจทำให้ราคาข้าวเปลือกในประเทศสูงขึ้นได้ โดยพวกเขาชี้ให้เห็นว่า การเชื่อมโยงส่วนลดกับมูลค่า FOB แทนที่จะเป็นปริมาณการส่งออก จะส่งสัญญาณราคาไปยังตลาดภายในประเทศ ทำให้ราคาข้าวเปลือกสูงขึ้น โดยเฉพาะข้าวบาสมาดิ ซึ่งส่วนลดจะเพิ่มขึ้นเป็น 9% เหนือเกณฑ์ 750 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

สำนักงานสถิติปากีสถาน (The Pakistan Bureau of Statistics; PBS) รายงานว่าในเดือนธันวาคม 2568 ซึ่งเป็นเดือนที่ 6 ของปีงบประมาณ 2025/26 (กรกฎาคม 2568-มิถุนายน 2569) ปากีสถานส่งออกข้าวจำนวน 396,240 ตัน ลดลงประมาณ 41.9% เมื่อเทียบกับจำนวน 682,292 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2567 และลดลงประมาณ 7.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 427,096 ตัน ในเดือนพฤศจิกายน 2568 ที่ผ่านมา โดยในเดือนธันวาคม 2568 ปากีสถานส่งออกข้าวบาสมาดิ 34,660 ตัน ลดลง 25.0% เมื่อเทียบกับจำนวน 46,194 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว แต่เพิ่มขึ้น 5.8% เมื่อเทียบกับจำนวน 32,761 ตัน ในเดือนพฤศจิกายน 2568 และส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิจำนวน 361,580 ตัน ลดลง 43.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 636,098 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว และลดลง 8.3% เมื่อเทียบกับจำนวน 394,335 ตัน ในเดือนพฤศจิกายน 2568

สำหรับมูลค่าการส่งออกข้าวในเดือนธันวาคม 2568 อยู่ที่ 170.249 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงประมาณ 52.7% เมื่อเทียบกับ 359.784 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปี 2567 และลดลง 9.5% เมื่อเทียบกับเดือนพฤศจิกายน 2568 โดยมูลค่าของข้าวบาสมาดิอยู่ที่ 32.761 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงประมาณ 21.9% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 และลดลง 3.7% เมื่อเทียบกับเดือนพฤศจิกายน 2568 ขณะที่มูลค่าของข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิอยู่ที่ 133.011 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงประมาณ 57.4% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 และลดลงประมาณ 11% เมื่อเทียบกับเดือนพฤศจิกายน 2568

ในช่วง 6 เดือนแรก (กรกฎาคม-ธันวาคม 2568) ของปีงบประมาณ 2025/26 (กรกฎาคม 2568-มิถุนายน 2569) ปากีสถานส่งออกข้าวรวม 1,822,248 ตัน ลดลงประมาณ 40.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 3,059,594 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2567 โดยส่งออกข้าวบาสมาดิ 250,269 ตัน ลดลงประมาณ 35.9% เมื่อเทียบกับจำนวน 416,525 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2567 และส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิจำนวน 1,571,979 ตัน ลดลงประมาณ 54.1% เมื่อเทียบกับจำนวน 2,643,069 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2567

โดยมูลค่าการส่งออกข้าวรวมอยู่ที่ 939.543 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงประมาณ 49.9% เมื่อเทียบกับ 1,875.347 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปี 2567 แบ่งเป็นมูลค่าของข้าวบาสมาดิอยู่ที่ 278.266 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงประมาณ 35.9% เมื่อเทียบกับ 433.815 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปี 2567 ขณะที่มูลค่าของข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิอยู่ที่ 661.277 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลง 54.1% เมื่อเทียบกับ 1,441.532 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปี 2567

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2024/25 (กรกฎาคม 2567-มิถุนายน 2568) ปากีสถานส่งออกข้าวรวม 5,817,660 ตัน ลดลงประมาณ 3.48% เมื่อเทียบกับจำนวน 6,027,150 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2567 โดยส่งออกข้าวบาสมาดิ 808,643 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 4.48% เมื่อเทียบกับจำนวน 773,995 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2567 และส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิจำนวน 5,009,017 ตัน ลดลงประมาณ 4.65% เมื่อเทียบกับจำนวน 5,253,155 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2567 ขณะที่มูลค่าการส่งออกข้าวรวมอยู่ที่ 3,353.052 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงประมาณ 14.72% เมื่อเทียบกับ 3,931.786 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปี 2567 แบ่งเป็นมูลค่าของข้าวบาสมาดิอยู่ที่ 830.569

ล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงประมาณ 5.3% เมื่อเทียบกับ 877.079 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปี 2567 ขณะที่มูลค่าของข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดียูที่ 2,522.483 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลง 17.42% เมื่อเทียบกับ 3,054.708 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปี 2567

ที่มา Oryza.com

บังคลาเทศ

ราคาข้าวในประเทศยังคงอยู่ในระดับสูง แม้จะมีปริมาณสำรองและการนำเข้าที่มั่นคงแล้วก็ตาม ซึ่งสร้างแรงกดดันต่อผู้บริโภค โดยเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว รัฐบาลได้อนุญาตให้บริษัทเอกชนนำเข้าข้าวหนึ่งจำนวน 200,000 ตัน เพื่อป้องกันภาวะราคาผันผวน ควบคู่ไปกับความพยายามในการสำรองข้าวในระดับรัฐ

ที่มา Oryza.com

อิหร่าน

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร (อิหร่าน) รายงานว่า Mr. Maseh Keshavarzi เลขาธิการสมาคมผู้ผลิตและผู้จัดหาค้าวแห่งอิหร่าน เปิดเผยกับสำนักข่าวท้องถิ่นอิหร่าน foodna ว่า อิหร่านมีความจำเป็นต้องนำเข้าข้าวจากต่างประเทศก่อนสิ้นปีงบประมาณปัจจุบัน (20 มีนาคม 2569) อย่างน้อยจำนวน 5 แสนตัน เพื่อสร้างสมดุลในตลาดข้าว เนื่องจากใกล้เทศกาลถือศีลลอดที่จะเริ่มขึ้นในช่วงเดือนกุมภาพันธ์นี้ และช่วงเทศกาลปีใหม่ อิหร่านซึ่งในช่วงดังกล่าวเป็นช่วงที่มีความต้องการข้าวภายในประเทศสูง ทั้งนี้ ในปีปัจจุบันอิหร่านประสบกับภัยแล้งทำให้อิหร่านสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตภายในประเทศได้เพียง 1.7 ล้านตัน ในขณะที่ตั้งเป้าไว้ว่าจะสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวได้จำนวน 2 ล้านตัน

ปัจจุบัน รัฐบาลได้มอบหมายให้หน่วยงาน GTC เป็นผู้กระจายข้าวจากโกดังจำนวน 1 แสนตันให้กับสหกรณ์ร้านค้า ห้างสรรพสินค้าที่อยู่ตามจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศเพื่อให้ประชาชนสามารถหาซื้อข้าวมาบริโภคได้ นับจากต้นปีงบประมาณอิหร่านปัจจุบัน (21 มีนาคม 2568) ถึง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2568 ภาคเอกชนอิหร่านได้นำเข้าข้าวจากต่างประเทศแล้วเป็นปริมาณ 1 ล้านตัน ซึ่งข้าวที่นำเข้ามาในช่วงดังกล่าวได้นำมาบริโภคและกระจายให้กับประชาชน โดยไม่ได้มีเหลือเก็บไว้ในสต็อกของประเทศ ทั้งนี้ข้าวที่อิหร่านนำเข้ามาส่วนใหญ่เป็นข้าวอินเดียนสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้ 35-40% ซึ่งในทางปฏิบัติหน่วยงาน GTC จำเป็นต้องนำเข้าข้าวมาเก็บให้มีเหลืออยู่ในสต็อกปริมาณ 3-4 แสนตัน

ทั้งนี้ ตามการวิเคราะห์ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติอิหร่านของสำนักข่าวท้องถิ่น Donya eqtesad พบว่า การบริโภคข้าวของกลุ่มประชาชนที่มีรายได้น้อยถึงปานกลางที่อาศัยในกรุงเตหะรานช่วงปี 2011 มีการบริโภคข้าวเฉลี่ย คนละ 93 กิโลกรัมต่อปี และช่วงปี 2018 ปริมาณการบริโภคข้าวเฉลี่ยลดเหลือคนละ 63 กิโลกรัมต่อปีและเหลือ คนละ 40 กิโลกรัมต่อปีในปี 2024 โดยประชาชนกลุ่มดังกล่าวหันมาบริโภคขนมปังแทนข้าวเพิ่มมากขึ้น 55% เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจและเงินเฟ้อรวมทั้งราคาข้าวที่ขยับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้อำนาจการซื้อสินค้าข้าวลดลง

ราคาข้าวในตลาดอิหร่านปัจจุบันมีราคา ดังนี้

- 1.ข้าวบาสมาดียูอินเดีย ราคา กิโลกรัมละ 2,500,000 เรียล
- 2.ข้าวบาสมาดียูปากีสถาน ราคา กิโลกรัมละ 1,800,000 เรียล
3. ข้าวหอมอิหร่านเกรดเอ ราคา กิโลกรัมละ 2,800,000-3,000,000 เรียล

ที่มา สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร (อิหร่าน)

ไนจีเรีย

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงอาบูจา (ไนจีเรีย) รายงานว่า คณะกรรมการนโยบายธุรกิจการเกษตรที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลกลางได้แนะนำให้ปิดช่องทางการนำเข้าข้าวในปัจจุบันอย่างเป็นทางการ โดยอ้างถึงอัตราเงินเฟ้อด้านอาหารที่ลดลงและหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าข้าวส่วนเกินของไนจีเรียส่วนใหญ่เกิดจากการนำเข้าในปริมาณมากกว่ากำลังการผลิตภายในประเทศ

ภายหลังจากมีการเปิดเผยข้อมูลว่าในปี 2025 ชาวไนจีเรียใช้เงินกว่า 1 ล้านล้านไนราในการนำเข้าข้าว ประมาณ 2.4 ล้านตัน ตามราคาอ้างอิงระดับโลกที่เผยแพร่โดย S&P Global Platts โดยการนำเข้าข้าวดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการไหลออกของเงินตราต่างประเทศจำนวนมาก และแม้ว่าตัวเลขดังกล่าวจะเป็นเพียงการประมาณการเบื้องต้นและไม่ใช้ต้นทุนการนำเข้าที่แท้จริงก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาจากข้อมูล มีการประมาณการได้ว่าหากนำเข้าข้าวสารหัก 5% จำนวน 2.4 ล้านตัน ตามราคาประเมินของไทยที่ประมาณ 370 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จะมีมูลค่าประมาณ 888 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเทียบเท่ากับประมาณ 1.26 ล้านล้านไนรา ตามอัตราแลกเปลี่ยน NFEM ของธนาคารกลางไนจีเรียที่ 1,418.95 ไนราต่อดอลลาร์สหรัฐ ณ วันที่ 26 มกราคม 2569 และเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลจาก Platts พบว่า ข้าวสารหัก 5% จากอินเดียมีราคาสูงกว่าที่ประมาณ 347 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งเป็นตัวเลือกที่มีราคาต่ำที่สุดในบรรดาผู้ส่งออกรายใหญ่ของเอเชีย ดังนั้น ข้าวสารจำนวน 2.4 ล้านตัน จะมีมูลค่าประมาณ 832.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเทียบเท่ากับประมาณ 1.18 ล้านล้านไนรา ตามอัตราแลกเปลี่ยนในขณะนั้น อย่างไรก็ตาม การคำนวณเหล่านี้อิงตามราคาสินค้าที่ส่งมอบถึงท่าเรือ (free-on-board) และอัตรา NFEM อย่างเป็นทางการเท่านั้น และมีจุดประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเชิงบริบท ไม่ใช่คำธุรกิจจริง สำหรับข้าว 2.4 ล้านตันที่นำเข้าสู่ไนจีเรียในปี 2025

ด้วยปริมาณข้าวที่นำเข้าประมาณ 2.4 ล้านตันข้างต้น ในแถลงการณ์ของการประชุมรอบที่สองของกลไกนโยบายธุรกิจการเกษตรแห่งชาติ ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงอาบูจาในเดือนธันวาคม 2025 คณะกรรมการจึงแนะนำว่ารัฐบาลกลางควรปิดช่องทางการนำเข้าข้าวในปัจจุบันอย่างเป็นทางการ เนื่องจากอัตราเงินเฟ้อด้านอาหารลดลงต่ำกว่า 14% แล้ว อย่างไรก็ตาม กลไกนโยบายธุรกิจการเกษตรแห่งชาติที่เปิดตัวอย่างเป็นทางการในเดือนพฤษภาคม 2025 ในฐานะกรอบการทำงานที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลเพื่อประสานงานนโยบายด้านอาหารและการเกษตรของไนจีเรีย ซึ่งกลไกนี้ได้รับการประสานงานโดยหน่วยประสานงานระบบอาหารของประธานาธิบดี ภายใต้สำนักประธานาธิบดี คณะกรรมการนโยบายประกอบด้วยกระทรวงและหน่วยงานของรัฐบาลกลาง รัฐบาลของรัฐ และพันธมิตรด้านการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและระบบอาหาร

ซึ่งในแถลงการณ์ที่ประชุมได้ทบทวนตลาดอาหารตามฤดูกาลของไนจีเรีย และเห็นชอบกับมาตรการเชิงนโยบายเพื่อนำเสนอต่อสภาแห่งชาติว่าด้วยการเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร และส่งต่อไปยังสภาเศรษฐกิจแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีกลาง โดยข้อมูลที่นำเสนอในการประชุมแสดงให้เห็นว่าไนจีเรียมีตลาดอาหารที่เป็นบวกในเชิงเทคนิคสำหรับพืชผลหลักๆ ณ เดือนธันวาคม 2025

อย่างไรก็ตาม แถลงการณ์ระบุว่าความมั่นคงด้านอุปทานข้าวและข้าวสาลียังคงพึ่งพาการนำเข้าเป็นหลัก แสดงให้เห็นถึงความเปราะบางเชิงโครงสร้างในระบบการผลิตภายในประเทศ จากข้อมูลตลาดอาหารแห่งชาติได้ประมาณการไว้ว่าในปี 2025 ไนจีเรียผลิตข้าวได้ 6.07 ล้านตัน ในขณะที่นำเข้า 2.4 ล้านตัน เมื่อไม่มีข้าวสำรองและไม่มีการส่งออก ปริมาณข้าวทั้งหมดจึงอยู่ที่ 8.66 ล้านตัน ส่งผลให้มีข้าวส่วนเกินประมาณ 1.1 ล้านตัน เกิดอุปทานข้าวเกินความต้องการในเดือนธันวาคม 2025 เป็นข้อสังเกตว่าข้าวส่วนเกินส่วนใหญ่เกิดจากการนำเข้าใน

ระดับสูงเป็นประวัติการณ์มากกว่าการปรับปรุงกำลังการผลิตภายในประเทศ ซึ่งทำให้ข้าวแตกต่างจากพืชผลหลักอื่นๆ ที่มีดุลเป็นบวกแต่ยังคงเผชิญกับช่องว่างด้านอุปทานที่คาดการณ์ไว้เนื่องจากข้อจำกัดในการผลิต ในขณะที่ได้คาดการณ์ว่าจะมีช่องว่างด้านอุปทานประมาณ 3 ล้านตัน ในข้าวโพด 600,000 ตัน ในถั่วเหลือง 400,000 ตันในข้าวฟ่าง และ 1 ล้านตันในข้าวสาลี

ด้วยเหตุนี้ ภายใต้กลไกการนำเข้าของกรอบการทำงานสี่เสาหลัก คณะกรรมการจึงแนะนำให้ปิดช่องทางการนำเข้าข้าวในปัจจุบันอย่างเป็นทางการ เนื่องจากพลวัตของเงินเฟ้อที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ยังเห็นพ้องกันว่า การเปิดใช้งานกลไกการนำเข้าในอนาคตควรสอดคล้องกับกลไกการรักษาเสถียรภาพราคาเพื่อปกป้องผู้ผลิตในประเทศ

นอกเหนือจากตัวเลขดุลบัญชีโดยรวมแล้ว แลกเปลี่ยนฉบับนี้ยังอ้างอิงจากผลการสำรวจภาคสนามใน 13 รัฐนำร่อง ครอบคลุมเกษตรกรทั้งหมด 33,507 ราย โดยรวมถึงการสำรวจประสิทธิภาพหลังการเก็บเกี่ยวในฤดูฝน และการสำรวจความตั้งใจของเกษตรกรในฤดูแล้งสำหรับรอบปี 2025/2026 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าว เช่นเดียวกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด ประสบปัญหาด้านผลกำไรลดลงหลังจากการเปิดช่องทางการนำเข้า ในขณะที่ต้นทุนการผลิตคงที่หรือเพิ่มขึ้นเนื่องจากค่าปุ๋ย พลังงาน และการชลประทานที่สูงขึ้น ราคาผลผลิตกลับลดลงอย่างมาก ส่งผลให้ผู้ผลิตหลายรายมีอัตรากำไรขั้นต้นติดลบ

ทั้งนี้ จากสถิติการส่งออกสินค้า 15 อันดับแรกของไทยไปยังไนจีเรียเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม-ธันวาคม 2568 พบว่าไทยมีการส่งออกสินค้าข้าวเป็นอันดับ 1 มีมูลค่า 40.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งหากพิจารณาจากสถิติการส่งออกของไทย ไม่สอดคล้องกับการประเมินการนำเข้าสินค้าข้าวจากคณะกรรมการฯ อย่างไรก็ตาม มาตรการเกี่ยวกับการนำเข้าข้าวของไนจีเรียมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และไม่แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบล่วงหน้า ดังนั้น ผู้ประกอบการจะต้องติดตามสถานการณ์ และมาตรการต่างๆ อย่างใกล้ชิด

ที่มา *Oryza.com* สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงอาบูจา (ไนจีเรีย)

เคนยา

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงไนโรบี (เคนยา) รายงานว่า รัฐบาลเคนยาออกมาเตือนถึงความเสี่ยงที่จะเกิดภาวะขาดแคลนข้าวในประเทศ ท่ามกลางแรงกดดันด้านราคาสินค้าอาหารที่เพิ่มสูงขึ้นอยู่แล้ว ขณะที่ประเทศกำลังรอคำตัดสินสำคัญของศาลเกี่ยวกับการนำเข้าข้าวโดยปลอดอากร ซึ่งคาดว่าจะมีขึ้นในช่วงปลายเดือนนี้

กระทรวงเกษตรของเคนยาระบุว่า คำตัดสินของศาลซึ่งมีกำหนดออกในวันที่ 29 มกราคม 2569 อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของตลาดข้าวในช่วงเวลาที่เปราะบาง เนื่องจากการผลิตภายในประเทศกำลังลดลง ในขณะที่ความต้องการบริโภคข้าวยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กระทรวงเตือนว่า คำวินิจฉัยดังกล่าวจะส่งผลโดยตรงต่อระดับราคาสินค้าอาหาร ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน และสิทธิขั้นพื้นฐานในการเข้าถึงอาหารตามรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะหากคำตัดสินนำไปสู่ความล่าช้าในการนำเข้าข้าวเพิ่มเติม

ปัจจุบันเคนยาสามารถผลิตข้าวได้ไม่ถึง 20% ของปริมาณการบริโภคทั้งหมด ทำให้ประเทศต้องพึ่งพาการนำเข้าอย่างมากเพื่อชดเชยช่องว่างดังกล่าว โดยภายในต้นปี 2569 คาดว่าการขาดดุลข้าวของประเทศจะเพิ่มขึ้นมากกว่า 380,000 ตัน ขณะที่ความต้องการข้าวในช่วงเดือนมกราคมถึงมิถุนายนเพียงครึ่งปีแรก มีการประเมินว่าสูง

ถึง 750,000 ตัน เจ้าหน้าที่ระบุว่า ปริมาณข้าวคงคลังที่มีอยู่รวมถึงผลผลิตในประเทศ ยังไม่เพียงพอที่จะรองรับความต้องการดังกล่าว

ข้าวได้กลายเป็นอาหารหลักที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในเขตเมือง รวมถึงพื้นที่แห้งแล้งและกึ่งแห้งแล้ง เนื่องจากมีราคาที่ย่อมเยา ปรุงอาหารได้ง่าย และหาซื้อได้ทั่วไป อย่างไรก็ตาม กระทรวงเกษตรชี้ว่า ปัญหาฝนตกไม่สม่ำเสมอ ช่วงเวลาภัยแล้งที่ยาวนาน และระดับน้ำที่ลดลงในโครงการชลประทาน ส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าว ทำให้ข้อจำกัดด้านอุปทานรุนแรงขึ้น และก่อให้เกิดความผันผวนของราคาในตลาด

รัฐบาลยังเตือนด้วยว่า ความไม่มั่นคงของอุปทานข้าวอาจส่งผลกระทบต่อเป็นลูกโซ่ไปยังอาหารหลักชนิดอื่น เช่น ข้าวโพด ซึ่งจะยิ่งเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายของครัวเรือน โดยกระทรวงระบุว่า แรงกดดันจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกำลังส่งผลกระทบต่อระบบอาหารอยู่แล้ว และหากเกิดการชะงักงันของการนำเข้า อาจทำให้ปัญหาความไม่มั่นคงทางอาหารรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มครัวเรือนรายได้น้อย

ข้อพิพาททางกฎหมายเกี่ยวกับการนำเข้าข้าวปลอดอากร

คำเตือนดังกล่าวมีขึ้นในขณะที่คดีความเกี่ยวกับการนำเข้าข้าวปลอดอากรยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล คดีนี้ทำทนายประกาศราชกิจจานุเบกษาที่ออกเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2568 ซึ่งอนุญาตให้นำเข้าข้าวคุณภาพเกรดหนึ่งได้สูงสุด 500,000 ตัน โดยไม่ต้องเสียภาษีนำเข้า เป็นมาตรการชั่วคราวเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคาและแก้ไขปัญหาการขาดแคลน

คำร้องดังกล่าวยื่นฟ้องโดยพรรค Farmers Party ซึ่งอ้างว่า กระทรวงการคลังแห่งชาติและกระทรวงเกษตรไม่ได้ดำเนินการระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างเพียงพอ และดำเนินการเกินขอบเขตอำนาจตามกฎหมายการจัดการศุลกากรของประชาคมแอฟริกาตะวันออก (East African Community Customs Management Act) ต่อมาในเดือนธันวาคม 2568 พรรคได้ยื่นคำร้องขอถอนคดี

อย่างไรก็ตาม ศาลสูงเมืองเคอรูโกยา (Kerugoya) ไม่อนุญาตให้ถอนคดี โดยให้เหตุผลว่าประเด็นดังกล่าวเกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะในวงกว้าง และจำเป็นต้องพิจารณาตัดสินตามเนื้อหาคดี ศาลระบุว่าคดีนี้เกี่ยวข้องกับนโยบายอาหารของประเทศ การดำรงชีพของเกษตรกร และสวัสดิภาพของผู้บริโภค จึงมีความสำคัญเกินกว่าจะยุติลงโดยไม่มีคำวินิจฉัย

ภายหลังคำตัดสินดังกล่าว วุฒิสมาชิกคามาว มูรังโก จากเขตคิรินยากา และนายเดวิด มาเรงเง สมาชิกสภาท้องถิ่นเขตบารักวี ได้รับอนุญาตให้เข้ามาดำเนินคดีต่อในฐานะผู้ยื่นคำร้องแทน โดยทั้งสองให้เหตุผลว่า หากมีการถอนคำร้อง จะส่งผลให้คำสั่งคุ้มครองชั่วคราวของศาลที่จำกัดการนำเข้าข้าวปลอดอากรไว้ที่ 250,000 ตัน ถูกยกเลิกโดยอัตโนมัติ

ผู้นำทั้งสองเตือนว่า การยกเลิกคำสั่งดังกล่าวก่อนที่ประเด็นทางกฎหมายจะได้รับการตัดสินอย่างชัดเจน อาจเปิดช่องให้มีการนำเข้าข้าวในปริมาณมากโดยขาดมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในประเทศและบิดเบือนกลไกตลาด

ขณะที่วันตัดสินคดีใกล้เข้ามา รัฐบาลระบุว่าจำเป็นต้องมีความชัดเจนโดยเร่งด่วน เพื่อป้องกันความไม่แน่นอนเพิ่มเติมในตลาดข้าว เนื่องจากการผลิตภายในประเทศไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ เจ้าหน้าที่เตือนว่า ความล่าช้าหรือข้อจำกัดในการนำเข้าอาจผลักดันให้ราคาข้าวสูงขึ้น และทำให้ปัญหาความไม่มั่นคงทางอาหารในประเทศทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ผลกระทบจากความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากการขยายตัวของเขตเมืองและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความไม่แน่นอนจากกระบวนการพิจารณาของศาลเกี่ยวกับการนำเข้าข้าวปลอดสาร ซึ่งถือเป็นทั้งความเสี่ยงและโอกาสในเวลาเดียวกัน หากคำตัดสินของศาลนำไปสู่ความล่าช้าหรือข้อจำกัดในการนำเข้าข้าว อาจทำให้ตลาดข้าวเคนยามีความผันผวนด้านราคาและปริมาณ อย่างไรก็ตาม หากรัฐบาลเคนยายังคงเดินหน้านโยบายเปิดนำเข้าข้าวเพื่อบรรเทาการขาดแคลน ประเทศไทยในฐานะหนึ่งในผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญของโลก จะมีโอกาสขยายการส่งออกข้าวมายังเคนยาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะข้าวขาวและข้าวหนึ่งที่สอดคล้องกับกำลังซื้อของผู้บริโภคในตลาดเมืองและกลุ่มรายได้ปานกลางถึงต่ำ

ความไม่แน่นอนเชิงนโยบายและกฎหมายอาจส่งผลกระทบต่อจังหวะการนำเข้า ทำให้ผู้ส่งออกไทยจำเป็นต้องบริหารความเสี่ยงด้านสัญญา ราคา และโลจิสติกส์อย่างรอบคอบ ผู้ประกอบการข้าวไทยควรติดตามนโยบายและคำตัดสินของศาลอย่างใกล้ชิด พร้อมศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโควตา อัตราภาษี และกฎระเบียบการนำเข้าของเคนยา ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายกับผู้นำเข้า ผู้ค้าส่ง และหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาดในช่วงที่เคนยาต้องการนำเข้าข้าวเร่งด่วน รวมทั้งเตรียมความพร้อมด้านสินค้าให้มีคุณภาพสม่ำเสมอ มีการรองรับมาตรฐานความปลอดภัยอาหารสูง และมีความสามารถในการส่งมอบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและวางรากฐานความร่วมมือทางการค้าในระยะยาว แม้ภาวะตลาดจะมีความผันผวนในระยะสั้นก็ตาม

ที่มา *Oryza.com* สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงไนโรบี (เคนยา)

แอฟริกา

หน่วยงานตรวจสอบข้อมูลสถิติข้าวระหว่างประเทศ หรือ Osiriz ได้รายงานว่าตลาดข้าวของภูมิภาคแอฟริกาตอนล่างของทะเลทรายซาราฮายังคงคึกคัก โดยอ้างอิงจากข้อมูลการนำเข้าข้าวในปี 2025 ที่เพิ่มขึ้นเป็น 22.3 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้น 13.7% จาก 19.6 ล้านตันในปีก่อนหน้า โดยการเพิ่มขึ้นนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากอุปทานทั่วโลกที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งกระตุ้นการซื้อในหลายประเทศ

หากพิจารณาในรายประเทศ คาดว่าไนจีเรียนำเข้า 3.4 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.9 ล้านตันในปีก่อนหน้า โกตดิวัวร์คาดว่านำเข้า 2.5 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 19% เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และการนำเข้าของเซเนกัลคาดว่าจะเพิ่มขึ้น 200,000 ตัน เป็น 1.9 ล้านตัน โดยภาพรวมแล้วทั้งสามภูมิภาคนี้การนำเข้าคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 35% ของการนำเข้าข้าวในแอฟริกาตอนล่างของทะเลทรายซาราฮ

สำหรับปี 2026 Osiriz คาดว่าตลาดแอฟริกาจะยังคงเป็นหนึ่งในตัวขับเคลื่อนหลักของความต้องการข้าวทั่วโลก การนำเข้าของภูมิภาคนี้คิดเป็นสัดส่วนประมาณหนึ่งในสามของการนำเข้าทั่วโลกและเป็นตลาดสำคัญสำหรับผู้ส่งออก นอกจากนี้ยังได้รับประโยชน์จากการที่อินเดียผ่อนคลายข้อจำกัดทางการค้าในไตรมาสสุดท้ายของปี 2024 ซึ่งทำให้การแข่งขันระหว่างซัพพลายเออร์ในเอเชียรุนแรงขึ้นและกดดันราคามานานกว่าหนึ่งปี

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าราคาข้าวจะเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 6% ในเดือนธันวาคม 2025 แต่ Osiriz กล่าวว่าราคาทั่วโลกมีเสถียรภาพหรือลดลงเล็กน้อยในช่วงต้นเดือนมกราคม 2026 ผู้ซื้อกำลังรอให้ราคาลดลงอีกก่อนที่จะกลับเข้าสู่ตลาด เนื่องจากความคาดหวังเกี่ยวกับอุปทานการส่งออกที่เพียงพอและความต้องการนำเข้าที่ลดลงส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่น Osiriz กล่าวว่าจะมี 3 ปัจจัยที่ต้องจับตาอย่างใกล้ชิดในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้า ได้แก่ ผลผลิตทั่วโลกที่เพิ่มขึ้นเป็นปีที่สามติดต่อกัน การเปลี่ยนแปลงของกระแสการค้า เนื่องจากอินเดียกลับเข้าสู่ตลาดส่งออกอย่างแข็งแกร่ง และปริมาณสต็อกที่สูงเป็นประวัติการณ์ เทียบเท่าเกือบ 40% ของการบริโภคทั่วโลก

ซึ่งข้อมูลนี้สอดคล้องกับข้อมูลตลาดจาก S&P Global Platts ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2569 ที่ Platts ประเมินราคาข้าวขาวหัก 5% ของอินเดียอยู่ที่ 347 ดอลลาร์ต่อตัน FOB เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2569 ลดลง 3 ดอลลาร์จากเดือนก่อนหน้า ทำให้อินเดียเป็นประเทศที่มีราคาถูกที่สุดในบรรดาซัพพลายเออร์รายใหญ่ของเอเชีย รองจากไทยที่ 370 ดอลลาร์ เวียดนามที่ 353 ดอลลาร์ และปากีสถานที่ 384 ดอลลาร์ และ Platts กล่าวว่าอินเดีย อาจส่งออกได้ 24 ล้านตันภายในสิ้นฤดูการ 2025/2026 ในเดือนกันยายนปีหน้า เพิ่มขึ้น 5.2% จากฤดูกาลก่อนหน้า ในขณะที่ปริมาณสต็อกของอินเดียอยู่ที่เกือบ 57 ล้านตันในช่วงต้นเดือนมกราคม โดยคาดว่าจะมีปริมาณ เพิ่มขึ้นจากการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่กำลังดำเนินการอยู่ ปริมาณเหล่านั้นจะต้องถูกปล่อยสู่ตลาดในที่สุด

นายนิติน กุปตา รองประธานบริษัทโอแลม อากรี ประจำประเทศอินเดีย กล่าวกับ Platts ว่า ความคาดหวังว่าผลผลิตพืชฤดูหนาว (ราปี) จะออกมาดีเป็นพิเศษ อาจเพิ่มแรงกดดันและทำให้ราคาสินค้าลดลง 15 ถึง 20 ดอลลาร์ต่อตัน ตั้งแต่กลางถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ หรือในไตรมาสที่สอง ที่มา *Oryza.com* สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงอาบูจา (ไนจีเรีย)

สหภาพยุโรป

แหล่งข่าวในท้องถิ่นรายงานว่ คณะกรรมาธิการยุโรป (The European Commission; EC) จัดการประชุมพิเศษของรัฐมนตรีเกษตรจาก EU-27 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2569 เพื่อหารือเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันและความสัมพันธ์ทางการค้าของเกษตรกรยุโรปก่อนการลงนามข้อตกลงการค้า EU-Mercosur

รัฐมนตรีได้ทบทวนมาตรการสนับสนุนเกษตรกร ซึ่งรวมถึงการควบคุมการนำเข้าที่เข้มงวดขึ้นและการทบทวนลำดับความสำคัญทางการค้าของสหภาพยุโรปเพื่อให้แน่ใจว่าการนำเข้าเป็นไปตามมาตรฐานการผลิตที่เทียบเคียงได้กับที่กำหนดในสหภาพยุโรป คณะกรรมาธิการยุโรปยังได้เน้นย้ำถึงแผนยุทธศาสตร์ปศุสัตว์เพื่อแก้ไขปัญหาฉุกเฉินด้านสุขภาพสัตว์ที่กำลังเกิดขึ้น

ภายใต้นโยบายเกษตรกรรมร่วม (Common Agricultural Policy; CAP) ที่เข้มแข็งขึ้น มีการจัดสรรเงินทุนเพิ่มเติมผ่านการแก้ไขงบประมาณระยะกลางของสหภาพยุโรปปี 2561-2567 โดยงบประมาณ CAP ที่เสนออาจเพิ่มขึ้นจาก 300,000 ล้านยูโร (ประมาณ 358,000 ล้านดอลลาร์) เป็น 400,000 ล้านยูโร (ประมาณ 477,000 ล้านดอลลาร์) ตามคำมั่นสัญญาของประธานคณะกรรมาธิการยุโรป

เพื่อปกป้องผู้ผลิตในสหภาพยุโรป คณะกรรมาธิการยุโรปได้ตกลงใช้กลไก “เบรกฉุกเฉิน” (emergency brake) ใหม่สำหรับสินค้า 24 ประเภทที่มีความอ่อนไหว รวมถึงเนื้อวัว ข้าว น้ำตาล และน้ำผึ้ง หากการนำเข้าเพิ่มขึ้นมากกว่า 5% จากระดับเฉลี่ย หรือทำให้ราคาสินค้าภายในสหภาพยุโรปลดลงอย่างรวดเร็ว คณะกรรมาธิการ จะเริ่มการสอบสวนแบบเร่งด่วนและเรียกเก็บภาษีศุลกากรเป็นการชั่วคราว

นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการยุโรปยังประกาศยกเลิกภาษีนำเข้าปุ๋ยไนโตรเจน เช่น แอมโมเนียและยูเรีย เป็นการชั่วคราว เพื่อลดต้นทุนการผลิต ในขณะที่ยังคงภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดและภาษีเฉพาะสำหรับสินค้าจากรัสเซียและเบลารุส

นอกจากนี้ รัฐมนตรีได้สนับสนุนแนวทางที่ไม่ยอมรับการนำเข้าสินค้าที่มีสารตกค้างของยาฆ่าแมลงที่ถูกห้ามใช้ในสหภาพยุโรป

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-31 สิงหาคม 2569) ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568 – 27 มกราคม 2569 มี

การนำเข้าข้าว (ข้าวเปลือก (คิดเป็นข้าวสารแล้ว) ข้าวกล้อง ข้าวสาร แต่ไม่รวมข้าวหัก) ปริมาณ 589,652 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 5.38% เมื่อเทียบกับจำนวน 559,568 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 78,523 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 45.39% เมื่อเทียบกับจำนวน 54,007 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้าจำนวน 511,129 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 1.1% เมื่อเทียบกับจำนวน 505,560 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับข้าวหักนั้น มีการนำเข้าปริมาณ 155,702 ตัน ลดลงประมาณ 24.71% เมื่อเทียบกับจำนวน 206,793 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 27 มกราคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 25,501 ตัน โดยในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 27 มกราคม 2569 ประเทศต่างๆที่นำเข้าข้าวประกอบด้วย ฝรั่งเศส 105,894 ตัน เนเธอร์แลนด์ 87,150 ตัน อิตาลี 80,876 ตัน สเปน 64,514 ตัน เยอรมนี 46,000 ตัน โปรตุเกส 42,766 ตัน โปแลนด์ 40,555 ตัน เบลเยียม 24,156 ตัน บัลแกเรีย 17,315 ตัน สาธารณรัฐเชค 16,828 ตัน สวีเดน 15,072 ตัน สโลวาเกีย 10,621 ตัน ลิทัวเนีย 6,358 ตัน เดนมาร์ค 5,708 ตัน ไอร์แลนด์ 4,832 ตัน ฮังการี 3,952 ตัน กรีซ 2,993 ตัน โรมานี 2,866 ตัน ไชปรัส 2,481 ตัน ฟินแลนด์ 2,475 ตัน ออสเตรีย 2,403 ตัน ตัน มอลต้า 1,683 ตัน เป็นต้น

การนำเข้าข้าวของปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 25 มกราคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าวกล้อง (Husked rice) ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica จากอินเดียจำนวน 46,260 ตัน เพิ่มขึ้น 131.1% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากปากีสถานจำนวน 23,490 ตัน ลดลง 59.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากอูรูกวัย 23,206 ตัน ลดลง 40.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากอาร์เจนตินาจำนวน 22,871 ตัน เพิ่มขึ้น 48.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่แล้ว จากกายอานาจำนวน 10,907 ตัน ลดลง 47.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่แล้ว

ในกลุ่มของข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน (Milled & semi-milled) ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica มีการนำเข้าจากเมียนมา 67,124 ตัน เพิ่มขึ้น 0.8% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากอินเดีย 60,411 ตัน เพิ่มขึ้น 24.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากกัมพูชา 59,754 ตัน ลดลง 32.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากไทย 42,454 ตัน ลดลง 45.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา และนำเข้าจากปากีสถาน 35,375 ตัน ลดลง 28.8% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา

ส่วนในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) มีการนำเข้าจากเมียนมาจำนวน 81,919 ตัน ลดลง 58.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากอูรูกวัยจำนวน 17,629 ตัน เพิ่มขึ้น 42.1% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากกายอานาจำนวน 7,117 ตัน ลดลง 3.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากไทยจำนวน 5,333 ตัน ลดลง 36.1% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากปากีสถานจำนวน 4,484 ตัน ลดลง 9.8% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ขณะที่ประเทศในสหภาพยุโรปที่นำเข้าข้าวชนิดต่างๆ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 25 มกราคม 2569 ในกลุ่มข้าวกล้อง (Husked rice) (ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) เช่น เนเธอร์แลนด์ 35,941 ตัน สเปน 33,867 ตัน โปรตุเกส 28,865 ตัน อิตาลี 26,113 ตัน บัลแกเรีย 6,811 ตัน เบลเยียม 3,129 ตัน โปแลนด์ 1,582 ตัน เดนมาร์ค 1,423 ตัน ฝรั่งเศส 1,135 ตัน เป็นต้น

ในกลุ่มของข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน (Total Milled & semi-milled) (ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) เช่น เนเธอร์แลนด์ 68,390 ตัน อิตาลี 46,585 ตัน สเปน 34,039 ตัน เยอรมนี 30,146 ตัน สวีเดน 14,455 ตัน ฝรั่งเศส 14,051 ตัน เบลเยียม 11,693 ตัน โปรตุเกส 11,432 ตัน สโลวีเนีย (SI) 9,156 ตัน ลิทัวเนีย

8,879 ตัน สาธารณรัฐเช็ก 8,146 ตัน โปแลนด์ 6,304 ตัน กรีซ (EL) 4,687 ตัน เดนมาร์ก 4,004 ตัน ฮังการี 3,746 ตัน บัลแกเรีย 2,650 ตัน ออสเตรีย 2,613 ตัน โรมาเนีย 2,379 ตัน ฟินแลนด์ 2,268 ตัน มอลตา 1,617 ตัน เป็นต้น ในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) เช่น เบลเยียม 89,553 ตัน สเปน 17,110 ตัน เนเธอร์แลนด์ 8,600 ตัน อิตาลี 6,336 ตัน ลิทัวเนีย 2,625 ตัน โปรตุเกส 2,316 ตัน ฝรั่งเศส 676 ตัน เป็นต้น

ขณะที่การส่งออกข้าวนั้น ประเทศในสหภาพยุโรปที่ส่งออกข้าวชนิดต่างๆ (ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสาร ที่สีแล้วหรือสีบางส่วน ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 25 มกราคม 2569 เช่น อิตาลี 48,998 ตัน กรีซ (EL) 13,597 ตัน โปรตุเกส 13,571 ตัน สเปน 10,885 ตัน เบลเยียม 9,859 ตัน บัลแกเรีย 4,882 ตัน เนเธอร์แลนด์ 3,749 ตัน ลิทัวเนีย 2,176 ตัน เยอรมนี 1,276 ตัน สาธารณรัฐเช็ก 1,194 ตัน เป็นต้น และในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) เช่น อิตาลี 3,146 ตัน สเปน 1,199 ตัน โปรตุเกส 422 ตัน กรีซ (EL) 242 ตัน เป็นต้น

ที่มา Oryza.com

สหรัฐอเมริกา

สหพันธ์ข้าวสหรัฐฯ (USA Rice) ระบุว่าได้เสริมสร้างความร่วมมือในตลาดแคนาดาในปี 2025 ผ่านกลยุทธ์สองด้านที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการค้าและการเป็นพันธมิตรกับธุรกิจบริการอาหาร

ในด้านการค้า USA Rice ได้ทำงานร่วมกับสื่อสิ่งพิมพ์ด้านร้านอาหารของชำและการแปรรูปอาหารรายใหญ่ของแคนาดา โดยใช้ทั้งสื่อภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส เพื่อเข้าถึงผู้ซื้อ ผู้แปรรูป ผู้จัดจำหน่าย และผู้ผลิตแคมเปญนี้ใช้โฆษณาทางสิ่งพิมพ์และดิจิทัลเพื่อดึงดูดผู้ชมไปยังหน้าเว็บ USA Rice Canada Trade

ในด้านบริการอาหาร USA Rice ได้ร่วมมือกับเชฟ 5 คนในร้านอาหาร 12 แห่ง เพื่อส่งเสริมข้าวที่ปลูกในสหรัฐฯ ผ่านการนำเสนอในเมนูและประสบการณ์การรับประทานอาหารที่ตรงใจผู้บริโภคในตลาดสำคัญๆ เช่น แวนคูเวอร์ โตรอนโต โอ๊ควิลล์ และเซตมทานครโตรอนโต

ที่มา Oryza.com